

Själen tränas här och nu sid 2

Kyrkpressen

P2B

Torsdag 17.3.2011 • nr 11 • Lösnummer 1,10 €

Christa Mickelsson

För Susanna Sucksdorff är barnlösheten ett val, för Mikaela Sonck en sorg. Båda har skrivit om sina erfarenheter i en färsk antologi.

Barnfri eller barnlös? 14

**Präglad
av våld-
täkt**

sid 16

**Än ryms Gud
i scoutlöftet** sid 6

**Imam lyfter lön av
Svenska kyrkan** sid 6

**Kyrko-
herden
blev
kantor**

sid 3

Kyrkoåret

to 25	kp 47	sö 28	1:a sö i advent
to 2	kp 48	sö 5 mån 6	2:a sö i advent Självständighetsdagen
to 9	kp 49	sö 12	3:e sö i advent
to 16	kp 50	sö 19	4:e sö i advent
on 22	kp 51-52	fr 24 lör 25 sö 26	Julaftonen Juldagen Stefanidagen
on 5	kp 1	lör 1 sö 2	Nyårsdagen 2:a sö efter jul
to 13	kp 2	lör 6 sö 9	Trettondagen 1:a sö efter trettondagen
to 20	kp 3	sö 16	2:a sö efter trettondagen
to 27	kp 4	sö 23	3:e sö efter trettondagen
to 3	kp 5	sö 30	4:e sö efter trettondagen
to 10	kp 6	sö 6	Kyndelmässodagen
to 17	kp 7	sö 13	6:e sö efter trettondagen
to 24	kp 8	sö 20	3:e sö före fastan
to 3	kp 9	sö 27	2:a sö före fastan
to 10	kp 10	sö 6	Fastlagsöndagen
to 17	kp 11	sö 13	1:a sö i fastan
to 24	kp 12	sö 20	2:a sö i fastan
to 31	kp 13	sö 27	Marie bebådelsedag
to 7	kp 14	sö 3	4:e sö i fastan
to 14	kp 15	sö 10	5:e sö i fastan
on 20	kp 16-17	sö 17	Palmsöndagen
to 5	kp 18	fr 22 sö 24 mån 25	Långfredagen Påskdagen Annan dag påsk
to 12	kp 19	sö 1	1:a sö efter påsk
to 19	kp 20	sö 8	2:a sö efter påsk
to 26	kp 21	sö 15	3:e sö efter påsk
on 1	kp 22	sö 22	4:e sö efter påsk
to 9	kp 23	sö 29	5:e sö efter påsk
to 16	kp 24	lör 2 sö 5	Kristi himmelfärdsdag 6:e sö efter påsk
on 22	kp 25-26	sö 12	Pingstdagen
to 7	kp 27	sö 19	Treenighetssöndagen
to 14	kp 28	sö 26	2:a sö efter pingst
to 21	kp 29-30	sö 3	3:e sö efter pingst
to 4	kp 31	sö 10	4:e sö efter pingst
to 11	kp 32	sö 17	5:e sö efter pingst
to 18	kp 33	sö 24	Apostladagen 7:e sö efter pingst
to 25	kp 34	sö 31	Kristi förklarings dag
to 1	kp 35	sö 7	9:e sö efter pingst
to 8	kp 36	sö 14	10:e sö efter pingst
to 15	kp 37	sö 21	11:e sö efter pingst
to 22	kp 38	sö 28	12:e sö efter pingst
to 29	kp 39	sö 4	13:e sö efter pingst
to 6	kp 40	sö 11	14:e sö efter pingst
to 13	kp 41	sö 18	15:e sö efter pingst
to 20	kp 42	sö 25	16:e sö efter pingst
to 27	kp 43	sö 1	17:e sö efter pingst
to 3	kp 44	sö 8	18:e sö efter pingst
to 10	kp 45	sö 15	19:e sö efter pingst
to 17	kp 46	sö 22	20:e sö efter pingst

Träna själen en stund!

Fastetiden är lite av ett själens träningsläger: andliga övningar tränar själen. Precis som kroppen behöver träning för att må bra tror jag också själen behöver det. Därför vill jag nu bjuda in dig till en andlig övning. Men bara om du har tid och lust. Annars kan vi ta det senare i dag eller en annan dag.

Känn efter om du sitter riktigt bekvämt. Ta några djupa andetag. Andas in och andas ut. Andas sedan i egen långsam takt. Försök slappna av. Låt hakan och axlarna sjunka ner och känn hur tungt din kropp vilar mot underlaget som du sitter på. För en liten stund får du glömma omgivningen omkring dig och låta vardagsbekymren och vardagslyckorna vila. Nu existerar inget annat än här och nu. Du är här.

Läs texten framför dig långsamt och eftertänksamt. Ibland kan det vara bra att stanna upp, lyfta blicken och låta tankarna vandra. Ibland kan det vara bra att läsa orden på nytt och på nytt. Ibland kan det vara bra att läsa orden högt och smaka på dem. Men huvudsaken är att du läser sakta och eftertänksamt.

Må den heliga Anden vägleda dig. Amen.

Innan du fortsätter att läsa den här texten ber jag dig läsa evangelietexten från Mark. 9:17-29. Texten finns längst nere på sidan.

Känner du igen dig i berättelsen om hur Jesus botar en pojke med en stum ande? Är du den som ropar på hjälp? Är du den som är sjuk? Är du den som är tyst och stum när du egentligen vill tala och bli hörd? Är du den som suckar över

20.3.2011

Vi firar Andra söndagen i fastan. Temat är "Bön och tro".

Läs din Bibel

To 17.3 1 Sam 9:1-14, Jak 4:1-10
Fr 18.3 1 Sam 9:15-10:16, Heb 2:11-18
Lö 19.3 1 Sam 10:17-27, Upp 20:1-6
Sö 20.3 2 Kung 20:1-7, 1 Kor 10:12-13, Mark 9:17-29
Mån 21.3 1 Sam 13:1-22, Jer 26:1-3, 7-16, 24
Ti 22.3 1 Sam 15:1-35, Job 2:1-10
On 23.3 2 Mos 17:1-7, 1 Sam 16:1-13
To 24.3 1 Sam 16:14-23, 1 Joh 1:8-2:2

Psalmsförslag

59, 326, 327, 401, 338 (N), 334
Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

Dagens bön

Jesus, vår Frälsare.
Du tog emot höga och låga,

högt ärade och djupt föraktade och alldeles vanliga människor. För dig fanns inga hopplösa fall. Tack för att du kan ändra ett liv och ge en ny morgondag med nya möjligheter.

Vi ber:
Hjälp oss att tro på den nya möjligheten både för oss själva och för våra medmänniskor. Vi prisar dig som med Fadern och Anden lever och härskar i evighet.

Mera om helgen

Helgens latinska namn *Reminiscere* (Kom ihåg) kommer från dagens psaltarpsalm: "Herre, kom ihåg din barmhärtighet, det godhet du alltid har visat." Jesus kämpade mot mörkrets makter genom att bota sjuka och förlåta syndare. Den kampen är förenad med bön och tro.

Söndagens liturgiska färg är violett eller blå och på altaret står två ljus. Kollekten går till Församlingsförbundet rf. för ett levande kulturarbete inom vår kyrka.

människornas svaga tro? Är du den som behöver hjälp med din otro? Är du den som uppgivet konstaterar att du inte kan hjälpa hur gärna du än vill? Är du den som förbarmar sig över dina medmänniskors nöd? Eller är du någon annan?

Varla kånslor väcker berättelsen hos dig? Glädje? Tillit? Förundran? Tvivel? Oro? Frid?

Finns det några ord i berättelsen som sticker ut? Vad säger orden till dig? Talar orden till din livssituation? Vad är det som gör att just de här orden känns viktiga?

Vad kan du lära dig av berättelsen? Behöver du be om hjälp med din tro? Behöver du hjälp med att lita på Guds omsorg? Behöver du bli påmind om att du inte kan flytta berg med hjälp av din egen kraft? Behöver du skapa rum i din vardag för bön och Gudsmöte? Behöver du avstå från något för att få tid för bön och andlig fördjupning?

Läs evangeliet en gång till och reflektera över det som Ordet gett dig i dag. Lämna sedan över de tankar, känslor och insikter som bibelberättelsen gett dig i bön till Gud.

Gå i frid och tjäna Herren med glädje!

Mia Bäck är församlingspastor i Åbo svenska församling

Texter om en kärleksfull Gud

Psaltarpsalmen för den andra söndagen i Fastan inleds med en antifon från Ps. 25: "Herre, kom ihåg din barmhärtighet, den godhet du alltid har visat." Psalmen "Herre, jag vill bida" (Psb. 342) med text av Hans Emanuel Öberg och musik av Oskar Lindberg knyter på ett varmt mänskligt sätt an till denna antifon. Den beskriver en människas to-

tala tillit till Gud och Hans omsorg, tydligast kanske i tredje versen: "Månne Gud förkastar någon enda själ som till honom hastar? Nej, jag vet det väl: om än världen råmnar, Herrens nåd står kvar. Trygg är den som lämnar sig i hans förvar."

Oskar Lindberg var vid sidan av sin tjänst som organist i Engelbrektskyrkan i Stockholm även medlem

i den psalmbokskommitté som utarbetade den psalmbok som gavs ut i Sverige 1939. Det här gav honom anledning att komponera flera psalmer, i vår psalmbok finns bland annat "Du öppnar o evige Fader", "Bed för mig, Herre kär", "Jesus, tänk på mig". Alla dessa texter var vid tiden för arbetet med psalmboken 1939 nya, rentav pinfärska,

de flesta från 1935/1936. Lindberg beredde på så sätt vägen för att en ny, andlig poesi blev känd av allmänheten. Gemensamt för dessa texter är att de alla andas en varm, tillitsfull och mänsklig tro på en ömsint och kärleksfull Gud; en fader som kommer ihåg sin barmhärtighet, den godhet han alltid har visat.

Niels Burgmann är kantor i Ekenäs församling

Helgens texter

Första läsningen

2 Kung 20:1-7

Andra läsningen

1 Kor 10:12-13

Evangelium

Mark 9:17-29

"Mästare", sade en i mängden, "jag har kommit till dig med min son som har en stum ande. Var den än faller över honom kastar den omkull honom, och han tuggar fradga och skär tänder och blir stel. Jag bad dina lärjungar driva ut den, och de kunde inte." Han sade: "Detta släkte som inte vill tro! Hur länge måste jag vara hos er? Hur länge måste jag stå ut med er? För hit honom!" De kom fram med

pojken, och när han fick se Jesus började anden genast slita i honom så att han föll omkull och vältrade sig på marken med fradga kring munnen. Jesus frågade hans far: "Hur länge har det varit så här med honom?" Fadern svarade: "Sedan han var liten, och ofta har anden kastat honom både i eld och i vatten för att ta livet av honom. Men förbarma dig över oss och hjälp oss, om du kan." Jesus sade: "Om jag kan? Allt är möjligt för den som tror." Då ropade pojkens far: "Jag tror. Hjälp min otro!" När Jesus såg att folk strömmade till sade han strängt till

den orenda anden: "Du stumma och döva ande, jag befäller dig: far ut ur honom och kom aldrig mer tillbaka." Den gav till ett skrik och ryckte och slet i pojken och for så ut ur honom. Och pojken låg där så livlös att alla sade att han var död. Men Jesus tog hans hand och reste honom upp, och han steg upp. När Jesus hade kommit hem och lärjungarna var ensamma med honom frågade de: "Varför kunde inte vi driva ut den?" Han svarade: "Den sorten kan bara drivas ut med bön."

Anders Kronlund

”Jag är den jag är, med allt vad det innebär.
Guds kärlek bär mig i allt.”

- Tjänstledig kyrkoherde i Närpes och vikarierande kantor i Esbo.
- Frånskild, pappa till Kajsa, 21, Hanna, 26, Andreas, 28 och Mathias, 29.
- Intresserad av bollsporter, främst fotboll.

Marina Wiik

Som 62-åring började Anders Kronlund om från början. Han lämnade sitt hus i Närpes och flyttade in på 27 kvadrat i Esbo.

– Jag tänkte att jag måste göra det så länge jag ännu känner mig ung. Allvarligt talat, jag är vid god hälsa och bestämmer över mitt eget liv. Dessutom har jag alltid varit en mångsysslare som inte är rädd för utmaningar.

Sedan början av mars är Anders Kronlund vikarierande kantor i Esbo svenska församling. Med två veckors erfarenhet på fickan är han nöjd med sitt beslut.

– Tanken att sadla om har hängt med ett tag, men jag hade tänkt att det kunde vänta till pensioneringen. I höstas läste jag i Kyrkpressen att jobbet var ledigt och blev genast intresserad.

Kronlund har kantor-organist examen och fyllde behörighetskraven. Där emot bekymrade han sig över sin artrosdiagnos.

– Jag konsulterade min ex-fru som är läkare och hon ansåg att spelandet bara skulle göra gott för fingrarna. Jag beslöt att gripa chansen.

I Esbo kan han röra sig utan kantor- eller präststämpel. Å andra sidan har han aldrig upplevt det problematiskt att bli uttittad i butiken, vid fotbollsplanen eller på dansbanan.

– Jag blev van att vara som på en bricka redan när jag var liten.

Växte upp på EFÖ

Kronlund och hans fyra syskon växte upp på Evangeliska folkhögskolan (EFÖ) i Vasa, där pappan var rektor.

– På den tiden bodde också lärarna på skolan och eleverna åkte hem endast för längre lov. Jag lärde mig tidigt att umgås med många olika människor, trots att jag innerst inne är ganska blyg.

Uppväxten gav honom en barnatro och ledde honom via musiken in i gudstjänstlivet. Som tolvåring spelade han för första gången vid en gudstjänst.

– Pappa förrättade gudstjänst i Replot och föreslog att jag kunde ackompanjera psalmerna. Tillsammans med kantorn gick jag upp på läktaren. Mitt enda minne från tillfället är att han luktade ladugård.

Prövade vingarna

I skolan valde han att ligga lågt med sin kristna tro.

Under ett drygt år satsar Anders Kronlund helhjärtat på musik. Han är tillbaka där han en gång började, som kantor, och ser fram emot att ladda batterierna och avsäga sig ledaransvaret ett slag.

Närpesherden byter spår

– När jag började i första klass inledde vi läsåret med en skolgudstjänst i Trefaldighetskyrkan. Jag och mina klasskamrater satt framför sakristian och en av dem ville att jag som prästson skulle förklara vad dörren var för något. Jag drog till med att sakristia betyder ”Zacharias Topelius har fem grisar i stian”.

Under tonåren var musiken hans enda egentliga kontakt till församlliv. I stället spelade han bollsport och umgicks med kompisar till exempel på danser.

– Jag är tacksam över att jag levde ett ungdomsliv som de flesta andra. Det har hjälpt mig att förstå andra människors upplevelser bättre.

Han såg inte sin uppväxt som sträng, utan är glad över att föräldrarna lät honom prova sina vingar.

– Jag har efteråt reflekterat över att jag fick ta bilen till dansen och tanka på pappas konto, trots att de visste att jag skulle på dans.

Kallad till präst

Efter gymnasiet funderade Kronlund över olika utbildningsalternativ. Till sist drog teologin det längsta strået.

– Kanske hade jag blivit så pass gammal att jag vågade bejaka den tro som egentligen alltid funnits i mig, funderar han.

1970 skrev han in sig vid Åbo Akademi. Samtidigt blev han aktiv i Åbo svenska församling.

– Diplomorganisten Gunvor Helander tog mig under sina vingars beskydd. När hon fick ett stipendium för konsertverksamhet vikarierade jag henne.

Helander uppmanade Kronlund att söka in till Siibelius-Akademien.

– Föreståndaren Harald Andersén var välvilligt inställd till mig, och tog in mig utan inträdesförhör. Dessutom såg han till att jag fick genomföra studierna på hälften kortare tid än det normala. Teologiestudierna slutförde jag på distans.

Efter utexamineringen 1978 fick han jobb som organist i Vasa svenska församling och som musiklärare på EFÖ, men kände en allt starkare kallelse att bli präst. 1987 blev det äntligen av.

– Jag hade varit gift i nästan sju år och hade tre barn. I det skedet tänkte jag: nu eller aldrig.

Jag fick ta bilen till dansen och tanka på pappas konto.

Efter prästvigningen förordnades han till adjunkt i Borgå svenska domkyrkoförsamling. Ett år senare fungerade han som liturg vid den första vigseln av kvinnliga präster.

– Jag ansåg att det hörde till mitt jobb, trots att jag ännu var osäker på min in-

ställning i ämbetsfrågan. I efterhand har jag ställt mig klart positiv till kvinnliga präster.

Närpesbo med stöd

År 1990 blev han församlingsspastor, sedermera också kaplan och kyrkoherde, i Närpes.

– Som liten hade jag under en vinter Närpes och vi hade hållit kontakt i alla år. Jag var ofta i Närpes på somrarna och lär till och med ha talat lite dialekt.

Prästjobbet fick en flygande start under en samling i Pörtom.

– Församlingen frågade varför jag valt Närpes i stället för Jakobstad, som också hade en ledig tjänst. Min son Mathias, som uppträtt med sång och fiolspel, svarade snabbt: för att de har fler ölsorter här. Han samlade ölkorkor och hade fått för sig att man inte fick köpa mellanöl i Jakobstad. Jag ville bara sjunka genom jorden.

Trots fadäsen har han trivts mycket bra i Närpes och upplever att han fått

ett förtroende från sina församlingsbor.

– När jag skilde mig för fem år sedan var jag lite spänd inför reaktionerna. Visst hörde jag vissa spekulative rykten om orsakerna till skilsmässan, men ingen verkade ifrågasätta min lämplighet för prästyrket. När jag frågade en bekant vad det berodde på sa han: Du har själv varit ett stöd för så många.

Präst på dansen

Vid sidan av sitt arbete var Kronlund med och grundade en krisgrupp som ger emotionell första hjälp efter till exempel dödsolyckor eller självmord. Han har också varit ordförande för IF Kraft och besökt ungdomsdanserna vid Fagerö danspaviljong i 18 år.

Redan under det första besöket på dansen märkte han att hans närvaro upplevdes som positiv.

– Ungdomarna kom fram och pratade med mig om allt möjligt: relationer, skolan, alkohol, fotboll, tro ... Det byggde på ömsesidig respekt. Jag plockade inte flaskor av dem och berättade inte heller för föräldrarna vad deras barn hade för sig.

Kronlund är övertygad om att kyrkan borde ta sig ut och verka där människor finns.

– Gränsdragningen mellan att leva i världen och av världen är svår, men huvudsaken är att man är medveten om problematiken.

Han ser det som beklagligt att vissa kristnas åsikter om enskilda saker som världsliga nöjen, sexualitet och alkohol får människor att helt ta avstånd från allt som har att göra med tro och kyrka.

Fokuserar på nuet

Anders Kronlund ser tron som en grundtrygghet som bär honom överallt.

– Jag är medveten om att goda gärningar inte frälser, men tron har hjälpt mig att utföra dem.

Han betonar att det ibland händer oförutsedda, otrevliga saker trots goda föresatser.

– En del människor, också kristna, försöker utåt sett vara perfekta, men det finns de som genomsådar det.

Han kallar sig själv en liten sol-och-vårare: han undviker att älta det som varit och fokuserar på nuet.

– Jag har tjänstledigt från Närpes fram till mitten av oktober. Sedan är tanken att jag ska komma tillbaka, men jag har inte lovat något. Det får bli som det blir: Jag litar på att Gud leder mig rätt.

Borgå stift behöver en fastighetsstrategi

Rolf af Hällström

Till senaste nytt inom kyrkligt ekonomikunnande hör att lägga upp fastighetsstrategier. Rikskyrkans nya överarkitekt Antti Pihkala ger en grov tumregel: Om över 25 procent av församlingsekonomin går till fastigheter är det dags att tänka om. Antingen är husen i fel användning, eller så lider församlingen av nostalgi och håller kvar för många eller fel fastigheter i sin ägo.

De nya fastighetsstrategierna kan slå hårt mot det finlandssvenska stiftet. Den kyrkliga ekonomin sitter allt stadigare i de kyrkliga samfälligheternas händer. Och samfälligheterna hör allt oftare till finska stift.

Ett akut exempel är Vanda. Helsingfors kommun var svenskbygd långt in på femtiotalet, i dag är de svenskspråkiga i Vanda runt fem procent. Vanda svenska har kommit långt i sin minoritetsstrategi genom att samla församlingens funktioner i ett nybygge, S:t Larsgården invid den gamla sockenkyrkan, med bland annat svenska skolor i närheten. Trots att arkitektävlan hållits och ritningarna är färdiga kommer bygget inte i gång.

Vandakyrkligasamfällighet har skjutit upp S:t Larsgården på obestämd tid till förmån för andra byggen. Helsingfors stift säger inget och Borgå stift har inget att säga enligt gällande strukturer. Att frågan nu går till förvaltningsdomstolen visar att läget uppfattas som desperat.

Samfälligheten i Borgå har i sin fastighetsstrategi kommit till att bland annat en lägergård och domprostgården ska säljas. Den svenska domkyrkoförsam-

lingen vill däremot ha sin prästgård kvar.

Prästgårdarna har i hundratals år varit nav i församlingens liv. Men det var länge sedan kyrkan övergick till totallön också för kyrkoherdar. Skatteförvaltningen har sedan dess gjort det klart att det är en dyr historia att bo i en stor prästgård.

Visst kan Domkyrkoförsamlingen högprioritera kyrkoherdens boende i sin verksamhet, men i vilken strategi ingår den prioriteringen?

Borgå stad vann på 20-talet tävlan om den finlandssvenska biskopsstolen genom att låta bygga en ny biskopsgård. Kyrkostyrelsen ville enligt sin nuvarande fastighetsstrategi köpa huset, men affären ändade i en kompromiss. Staden renoverar huset för ett par miljoner och Kyrkostyrelsen går in för ett 30-årigt hyreskontrakt.

Det kan tyckas framsynt att stiftsfullmäktige kan börja sitt strategiarbete med att veta var Björn Vikströms efterträdare någon gång på 2030-talet ska bo.

Men frågan är den samma som i föregående fall: Är det där man ska börja?

Ett annat svenskt kyrkligt hus som strategiskt inte ryms inom dagens stiftsramar är stiftsgården Lärkkulla i Raseborg. Av Lärkkullastiftelsens medlemmar är Kyrkostyrelsen den enda som satsat pengar på Lärkkulla, men nu är det stopp. Målet att få en svensk motsvarighet till det kyrkliga utbildnings- och fortbildningskomplexet i Träskända har inte heller nåtts. Forskarpulpeterna i den ombyggda festsalen samlar damm och biblioteket blir föråldrat.

Visst kan man fortfarande på Ungdomens kyrkodagar, UK, och vid kyrkliga fortbildningskurser uppleva att "Lärkkulla är vårt". Men en erkänd rock- & poplinje och stor popularitet bland kortkurselever från Ryssland ger inte den rätta profilen för en stiftsgård. Åtminstone inte på sikt.

Det färskaste exemplet på bristande svensk strategi gäller en byggnad som inte finns. Efter många om och

men är HeTa-projektet ett faktum, rikskyrkans stiftens och församlingarnas bokföring, löneräkning och de betalningsrörelser som hör till dem centraliseras till Uleåborg. Centralen med 190 anställda får två andra verksamheter i Kuopio och Lahtis och en svensk, som placeras i Borgå.

Det fanns andra villiga mottagare, men knappast någon strategisk stiftsdiskussion inför placeringsbeslutet. En placering av svenska sakkunniga i löne- och personalfrågor i t.ex. Raseborg hade kanske inte lett till andra synergier än ett dussin betalande men bestående lunchgäster för Lärkkullas kök. Men finlandssvenskt kyrkligt liv arbetar med små marginaler och det behövs jordnära strategier.

För några veckor sedan höll stiftet ett strategise-minarium. Vill stiftsfullmäktige och andra aktörer ha en strategi värd namnet måste de bryta upp de nuvarande strukturerna. Aktörerna står inför en betydligt svårare uppgift än de vill tro.

Inkast

Björn Vikström
är biskop i Borgå stift

Bland hycklare och förebilder

Jag minns att jag redan som barn spontant tyckte mycket illa om en farisé som Jesus berättar om. Den här mannen står i gathörnen och ber så att alla människor ska se hur from han är. I en besläktad liknelse berättar Jesus hur farisen ställer sig längst fram och ber en bön där han räknar han upp allt gott han gör och tackar Gud för att han är så mycket bättre än "syndarna".

Som pojke förstod jag inte att farisen i berättelsen antagligen är en karikatyr som Jesus målar upp för att varna sina lärjungar för skryt och högmod, såväl inför Gud som inför människor. Att påstå att den här inställningen skulle ha varit typisk för alla fariseer är ju lika orättvist som att hävda att alla muslimer är terrorister eller att alla bomböbor är dumma.

Vi bör naturligtvis ta Jesus varning för andligt högmod på allvar. Att framhålla sin egen förträfflighet och renlärighet är inte att leva som Jesus gjorde och lärde. Men vi ska inte heller göra misstaget att beskylla alla som försöker leva ett synligt kristet liv för att vara självgoda och världsfrånvända fariseer.

Under fastan uppmanas vi att stanna upp och reflektera över vad som behöver förändras i våra liv. Att följa efter Jesus är att eftersträva en vardagsnära kristen tro som får konsekvenser i hur vi ber tillsammans, bryr oss om varandra och tar ansvar för vår värld. Den som kan visa sin tro på ett naturligt och livsbejakande sätt är ingen hycklande farisé utan en inspirerande förebild som vi så väl behöver – inte minst i fastetider.

Och kanske till och med hycklaren som ber i gathörnet kan lära oss någonting viktigt. Det är lätt att glömma sina goda föresatser om man inte berättar om dem för andra. Men om man berättar för sina vänner om vad man tänker avstå från den här fastan och vilka rutiner man vill försöka följa i sitt andaktsliv, då är det mycket svårare att svika dem. Är det här hyckleri? Nja, snarare ett försök att puffa sig själv några steg framåt på helgelsens svåra väg ...

www.kyrkpressen.fi

- Vilken tur att vi lever i ett land där det inte förekommer jordbävningar, sade **Elias Chacour** idag vid frukostbordet med hänvisning till händelserna i Japan. Det förekommer ju vissa andra problem i detta land i stället. Chacour har i varje fall gjort sitt för att lösa dem.

Elias Chacour är antagligen den mest kända kristna palestiniern. Hans böcker har översatts till tiotals språk och han har mottagit flera internationella pris och hedersdoktorat. År 2001 blev han utsedd till Man of the Year i Israel.

Chacour är numera ärkebiskop inom den melkitiska kyrkan i Israel. Eftersom jag bor på ett melkitiskt

pilgrimshus har jag träffat honom av och till under de senaste dagarna. Men i dag hade jag möjligheten att lyssna på honom då han föreläste för en åhörarskara som huvudsakligen bestod av tyska seminarister.

Det var en upplevelse. Chacour är 70+ men skärpan och humorn finns kvar. Vi skrattade mycket. Och då han berättade om sin familjs tragiska historia hade vi en klump i halsen (i varje fall hade jag det). Trots allt han upplevt är han inte en stridens utan en fridens man, inte en oförsonlighetens utan en försoningens man. Här ett kort utdrag av vad han sade:

- Jag är en internationell tiggare. Jag tigger dock inte om pengar, utan om vänskap och solidaritet. Ni får gärna ställa er på palestiniernas sida i denna konflikt. Men det får inte betyda att ni blir ensidiga, att ni ställer er emot judarna. För då reducerar ni er till att bli en fiende till. Vi behöver inga fler fiender. Vi behöver gemensamma vänner. Vi måste lära oss att möta den andre, inte med tolerans utan med verklig acceptans: Du är välkommen, för utan dig kan jag inte se vem jag själv är.

Svante Lundgren bloggar på kyrkpressen.fi

Nästan alla människor vinner på närmare bekantskap.

André Maurois

Den som endast lever för sig själv hatar ingenting så mycket som att vara ensam med sig själv.

Blaise Pascal

”Den svenska församlingen har rätt till samma arbetsformer som de övriga församlingarna.”

Astrid Nurmivaara

INSÄNDARE Adress: Kyrkpressen/opinion, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors, eller redaktionen@kyrkpressen.fi, eller per fax (09) 278 4138. Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 2000 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Larsgården och brutna löften

Den långdans som Vanda svenska församling genomlidit från början av 1990-talet för att få ändamålsenliga verksamhetsutrymmen invid sin huvudkyrka Helsingfors kyrka St:Lars har ingen ända.

I artikeln i Kp nr 10 berättas om församlingsbornas besvär till Helsingfors förvaltningsdomstol.

Planeringen av Larsgården har framskridit så långt att en projektplan är uppgjord med en kostnadsberäkning på ca 2,2 miljoner euro. Trots att ingen offertrunda har ägt rum, såsom texten antydde, har Vanda kyrkliga gemensamma beslutsorgan år 2008 fattat beslut om att Larsgården ska byggas innan renoveringen av Dickursby kyrka inleds. Vanda kyrkliga samfällighet utövar tyvärr politiskt maktspel. Dickursby kyrkas skrytbygge på 14–20 miljoner euro kör över kyrkans huvuduppgift: att försvara de svaga i gemenskapen och i samhället.

Frustrationen över situationen i Vanda svenska församling går ut över medarbetarnas välmående i arbetet och planeringen av församlingens verksamheten. Direktör Juha Tuohimäki försvarar samfällighetens agerande med den försämrade ekonomiska situationen och med att Vanda svenska församling redan får mera verksamhetsmedel per församlingsbo än de andra församlingarna. Verksamheten i den svenska församlingen sträcker sig över hela Vanda stads stora geografiska område, när de övriga sex församlingarna delar på motsvarande område. Medarbetarnas löner utgör de största utgifterna i församlingen. Den svenska församlingen har rätt till samma arbetsformer som de övriga församlingarna. Förrättningarna och musikverksamheten jämte barn-, ungdoms- diakoni- och missionverksamheten är basen i församlingsar-

betet. Den språkliga aspekten förutsätter också informationsverksamhet på svenska och till och med översättningsarbete samt hänsyn till specialgrupper som samfällighetens gemensamma arbete inte har hand om.

Det är ojust att hänvisa till högre verksamhetsmedel för Vanda svenska församling när verksamhetsförutsättningarna i form av ändamålsenliga arbetsutrymmen inte är de samma som i de övriga församlingarna i Vanda. Det värmer hjärtat att direktör Tuohimäki förstärker församlingens utrymmesbehov och säger att man inte utövar diskriminering.

För att också församlingsborna i den svenska församlingen ska tro att orden har någon betydelse behövs byggbeslut för Larsgården.

Astrid Nurmivaara
fd diakonissa
i Vanda svenska församling

Tider av förvirring

Jag läste en insändare i Kyrkpressen, där skribenten gläder sig över ”att Bibeln i höggrad äret barn av sin tid och i allt högre grad minskar i betydelse för vår tids människor”. Den glädjen må vara honom förundrad, men jag undrar hur förtrogen han (Rune Paro) är med bibelordet? Tillåt mig citera några rader: ”På jorden skall hedningarna gripas av ångest och rådlöshet vid havets och vågornas dån. Människorna skall

förgås av skräck, i väntan på vad som skall komma över världen, ty himlens makter skall skakas.” (Lukas 21:25,26) I regel läser jag tre dagstidningar dagligen, och jag finner identiska beskrivningar om dagsläget i samtliga tidningar.

Vi lever ju i jämförelsevis lugna förhållanden i vårt land, men det märks hur ”ångesten” stiger inför riksdagsvalet. Jag minns riksdagsval ända från pojken, ty valdagen var en

viktig dag i mitt barndomshem. De äldre klädde upp sig och man utbytte tankar om vem man skulle rösta på. Även om det var bistra tider under krigsåren, så förefaller det politiska klimatet just nu vara mera turbulent än tidigare. Ibland plågas jag av känslan att det råder förvirring också i den högsta statsledningen.

Rafael Edström

Haglund stöder många

Min valtidning *Stig in.*, som distribuerades med Kyrkpressen för två veckor sedan, har gett upphov till en del diskussion som tarvar ett klagande. I tidningen ger ett antal personer sina personliga omdömen om mig. Uppslaget med citaten rubricerades ”Därför är Stig Kankkonen vår kandidat”. Här kan man läsa om vad bland andra vår europaparlamentariker Carl Haglund vill säga om mig. I och med rubriceringen kan man dock få intrycket att t.ex. Haglund endast står bakom min kandidatur i valet. Så är givetvis inte fallet. Vår europaparlamentariker stöder alla SFP:s kandidater. Därför detta lilla klagande.

Stig Kankkonen
riksdagskandidat för SFP
i Nyland

Kyrkpressen

tfn (09) 612 615 49 • redaktionen@kyrkpressen.fi

Chefredaktör och ansv. utgivare
May Wikström
tfn (09) 612 615 33, 040 153 0313
chefred@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Mannerheimvägen 16 A 9
00100 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138
e-post redaktionen@kyrkpressen.fi
Bank Sampo 800012-00105840

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Utges av Fontana Media Ab

Redaktörer
(e-post namn@kyrkpressen.fi)
Rolf af Hällström,
tfn (09) 612 615 53
Christa Mickelsson,
tfn (09) 612 615 57
Johan Sandberg (Österbotten),
gsm 050 585 6460
Sofia Torvalds, tfn (09) 612 615 54
Marina Wiik, tfn (09) 612 615 52
Nina Österholm, tfn (09) 612 615 51

Webbredaktör
webred@kyrkpressen.fi

Layout
Jaagon Ab, tfn (09) 44 84 86

Tryckt hos KSF Media Ab,
Vanda 2011

Annonsinfo Annonsredaktör Marianne Tanttinen, tfn (09) 612 615 50, annons@kyrkpressen.fi. Pris 2,05 €/spmm (sv 1,65 €/spmm). Radannonser 4,50 €/rad inkl. moms. Familjeannonser 1 €/spmm inkl. moms. Moms 22 % tillkommer på övriga priser. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdag och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Se mediekortet på www.kyrkpressen.fi för mera detaljer.

Annonsförsäljning (e-post namn@kyrkpressen.fi)
Björn Sten, gsm 0400 012 390
Leif Westerling, gsm 050 329 4444, fax (09) 278 4138
Jonny Åstrand, tfn (06) 347 0608, gsm 0500 924 528, fax (06) 347 1018
Tom Kytöpurro, tjänstledig

Prenumerationer och adressändringar tfn (09) 612 615 50, fax (09) 278 4138, prenumeration@kyrkpressen.fi. Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss. Prenumerationspriser Finland & Norden 58,50 € (halvår 35 €). Utlandet 71,50 €.

TVÅ PROCENTS RÄNTA OCKSÅ PÅ DIN DEPOSITION

Depositionstid 12 mån. Ett avgiftsfritt uttag efter 3 mån.

Minimideposition 10 000 €.

Läs mer på www.aktia.fi.

Välkommen till Aktia Banken.

Boka tid på tfn 0800 0 2470.

Aktia

Ser en människa i varje kund

Nya tankar behövs!

Trebarnsmamma,
stadsfullmäktig och
församlingsaktiv

Maria Björnberg-Enckell
Helsingfors

mariabjornberg-enckell.blogspot.com

sfp rkp

www.sfp.fi

annonsen betald av kampanjgrupp Maria Björnberg-Enckell

Imam får anställning i Svenska kyrkan

Johan Sandberg

Sofia församling i Stockholm har anställt en muslimsk imam. Othman Al-Tawalbeh ska i nio månader jobba med mångfaldsarbete i Fryshuskyrkan.

– Det finns rädsla för att kyrkan nu för fram islam som en ny religion. Så är det inte. Det handlar i stället om hur man ska kunna mötas som människor och att våra olikheter kan berika varandra, säger Maria Kjellsdotter-Rydinger i nyhetsprogrammet ABC i Sveriges teve.

Maria Kjellsdotter-Rydinger är präst i Sofia församling med Fryshuskyrkan som ansvarsområde. Hon har tagit initiativ till anställningen och blir nu kollega med imamen.

Othman Al-Tawalbeh säger till ABC att han varken kommer att predika i kyrkan på söndagarna eller verka som präst. Han kommer att jobba med mångfald och med att stötta Fryshusets ungdomar och verksamhet tillsammans med Maria Kjellsdotter-Rydinger.

– Vi strävar efter att åstadkomma ett samhälle där vi ser på varandra som människor oavsett religion, et-

Othman Al-Tawalbeh tecknade en bild av islam som en fredens religion då han deltog i en religionsdialog med biskop Björn Vikström i Närpes på hösten.

nicitet eller kön, säger han.

Fryshuset är ett stort aktivitetscenter inom den ideella sektorn som riktar sig till ungdomar. Verksamhet sträcker sig från ren nöjesverksamhet till sociala projekt som direkt adresserar vår tids allvarliga problem. Fryshuset driver också en av Stockholm största gymna-

sier med 800 elever och en grundskola med 80 elever.

Betraktas som sensation

– Att en imam börjar arbeta för Svenska kyrkan betraktas av många som en sensation. För oss på Fryshuset är det ganska odramatiskt. Vi har alltid jobbat med att

stötta unga människors andliga utveckling och sökande efter en identitet. Att ha en imam här i huset ökar våra möjligheter att nå fram till unga med muslimsk bakgrund. Islam är dessutom något som i dagsläget berör oss alla och som påverkar hela världens utveckling, säger Fryshu-

sets vd Johan Oljeqvist på Fryshusets hemsida.

Tidningen Världen idag rapporterar att många känslor rödes upp när Svenska kyrkan berättade att man anställt en imam.

– Kanske var beslutet inte det rätta, säger stiftsadjunkt Helene Egnell, en av dem som Sofia församling

rådgjorde med om anställningen, till tidningen.

Enligt Helene Egnell var tanken att Othman Al-Tawalbeh skulle vara anställd med projektmedel, men att församlingen i väntan på det skjuter in pengar för att arbetet ska komma igång.

– Kanske det hade varit bättre att vänta, säger hon till Världen idag.

Anställningen är ett undantag från regeln att den som är anställd av Svenska kyrkan ska tillhöra kyrkan och omfatta den kristna tron.

Annan situation i Sverige

Borgåbiskopen Björn Vikström deltog i en religionsdialog i Närpes i oktober tillsammans med Othman Al-Tawalbeh. Han säger att det är långt ifrån verkligheten i Finlands evangelisk-lutherska kyrka att anställa en imam.

– Situationen är annorlunda i Sverige. Men jag tror att vi i vår kyrka skulle kunna samarbeta i gemensamma projekt som strävar efter större tolerans och en dialog mellan religionerna. Att vi kan finna en gemensam väg till fred och försöning är inte uteslutet.

Vikström understryker att ett sådant samarbete inte får skapa osäkerhet kring vad kyrkan står för.

– I så fall är det viktigt att kyrkan är tydlig.

Kristen tro och scouting – svår nöt för många

Christa Mickelsson

Omnämmandet av Gud i scoutlöftet diskuteras som bäst inom scoutrörelsen i Svenskfinland.

Anna Bäck har varit scout sedan barnsben. Just nu sitter hon med i en grupp som vill stöda scouter i den andliga biten av verksamheten.

– Jag har märkt att den andliga fostran är svår att greppa för många ledare i kårerna.

Hon har också sett att det finns en del missförstånd vad gäller den andliga fostran.

– Många tror att det måste vara högtravande andakter vid varje patrullmöte. Men så ser jag inte på saken. Mitt mål är att tron ska kunna uppmuntras och att kristna ska kunna känna att de har

Den andliga biten av scouting ligger Anna Bäck varmt om hjärtat.

en naturlig plats inom scouting. Vår uppgift är inte i huvudsak evangeliserande – vi kan snarare vara en in-körspport till församlingen.

Församlingskoppling

På finskt håll är ungefär 70 procent av kårerna knutna till en församling, i Svenskfinland är antalet betydligt lägre. Den scoutkår Anna

Bäck växte upp med i Kronoby hade en tydlig församlingskoppling.

– Via scouting kom jag i kontakt med andra kristna och fick ett naturligt församlingsengagemang.

Den arbetsgrupp hon nu sitter med i är en gren i Finlands svenska scouters officiella programgrupp med fostran som ansvarsom-

råde. I gruppen finns också Simon Lampenius från Kyrkans central för det svenska arbetet.

– Det vi på senaste tiden har diskuterat är scoutlöftet och om och hur Gud ska omnämnas i det.

Scoutlöftet ifrågasätts

Inom den finlandssvenska scoutrörelsen har den andliga fostran ifrågasatts, även på högre nivå. Debatten går het bland annat i Scoutposten, som kommer hem till alla scouter i Svenskfinland, och på olika bloggar.

– En grupp scouter anser att det är svårt för dem att avlägga scoutlöftet då de inte själva har någon gudstro. Scoutlöftet lyder *Jag vill älska min Gud, mitt land och mänskligheten, vara andra till hjälp och följa scoutidealen i mitt liv.*

Takorganisationen Finlands scouter (Suomen par-

tiolaiset) har däremot inga intentioner att lätta på den kristna kopplingen i löftet. I november godkände medlemsmötet det nuvarande löftet. Det som däremot ändrade var formuleringen i verksamhetsbeskrivningen, där termen religiös fostran böts ut till andlig fostran.

– Det ursprungliga initiativet var att helt stryka termen religiös fostran, berättar Bäck.

Diskussionen försätter

Hon säger att diskussionen på inget sätt är avslutad.

– Personligen tycker jag att de som inte tror helt enkelt kunde låta bli att avge löftet och ändå vara scouter. Det finns egentligen inget som hindrar att det kunde gå till så.

Hon jämför med att ingen blir utesluten ur församlingen även om de inte har en personlig tro.

– Frågan är värd att diskuteras. Det borde finnas ett alternativ för dem som inte avger löftet.

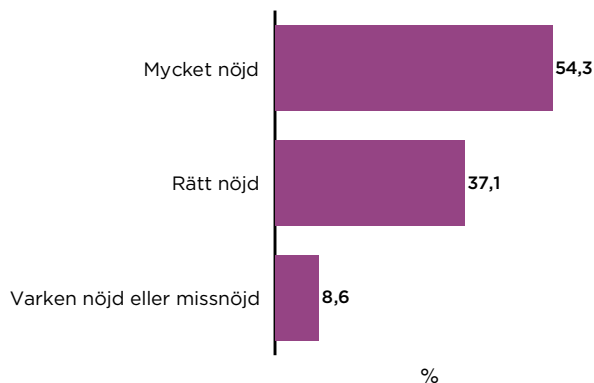
Den världsvida scoutrörelsen är egentligen både politiskt och religiöst obunden. Traditionen är ändå att den lokala scoutrörelsen är förankrad i den lokala kulturen, i Finlands fall den lutherska eller ordodoxa läran.

– Ingen scout ska behöva hålla tillbaka sin tro, säger Anna Bäck.

Fackla i höst

I oktober ordnas en så kallad Fackla, en träff där äldre scouter får diskutera de andliga frågorna grundligt och också utbyta erfarenheter och idéer.

– Vi har bjudit in också dem som är kritiska till andligheten inom scouting. Jag hoppas att de kommer och att diskussionerna blir givande.

Sälja eller renovera?

Kärvare ekonomiska tider har fått många församlingar att dryfta sitt fastighetsläge. Vad borde kyrkan göra med sina många gamla fastigheter? Den frågan fick de som besökte Kyrkpressens webbsida ta ställning till under de gångna veckorna.

54 procent av dem som svarade ansåg att kyrkan borde sälja fastigheterna medan 37 procent tyckte att de borde renoveras och upprätthållas. Drygt 8 procent av de 70 personer som svarade hade ingen klar åsikt i frågan. (MW)

Kortkurs inspirerar mogna missionärer

Christa Mickelsson

En ny missionskurs hjälper vuxna att hitta sin plats på dagens missionsfält.

Finska Missionssällskapet har länge ordnat preliminärutbildningar för unga vuxna. I helgen startade den första kortkursen i mission för vuxna på svenska under namnet Min Mission.

Camilla Skrifvars, som är missionspedagog för Finska Missionssällskapet, berättar om upptakten till kursen.

– Många vuxna har ringt oss och undrat om det finns möjlighet att åka ut på korttidsinsatser. Det har visat sig att det finns många alterneringslediga och nyblivna pensionärer som gärna gör en insats för missionen, i Finland eller utomlands.

Tre helger

På finskt håll har kortkurser i mission för vuxna ordnats redan i några år,

Christine Björkskog har varit missionär i Etiopien. Hon var en av föreläsarna på kursen Min Mission.

nu startade den första kursen på svenska för fjorton vuxna.

– Kurserna är anpassade så att också de som arbetar heltid ska kunna delta. Vi träffas tre helger under året och sedan har deltagarna möjlighet att ansöka om praktikplats på något av FMS arbetsfält ute i världen, förklarar Skrifvars.

Den första Min Mission-träffen gick av stapeln i hel-

gen på Kristliga folkhögskolan i Nykarleby.

– Vi har med oss människor mitt i arbetslivet, småbarnsmammor och pigga pensionärer. Det är till och med en finskspråkig kvinna från östra Finland som har hittat vår kurs.

Ny strategi

Till FMS nya strategi hör att utveckla möjligheten att åka ut på korttidsinsatser.

Parallellt jobbar man ute på fältet med att göra det möjligt att ta emot praktikanter i större utsträckning än tidigare.

– För tillfället har vi rätt många praktikanter på fältet, tre tjänstgör i Namibia och två åker ut som volontärer till Israel i sommar. Dessutom engagerar sig många av dem som gått våra kurser i missionsarbetet i Finland.

Gemensamt Ansvar 2011

Ensamheten bekämpas med mode

Bianca Holmberg

Klädmode plus Gemensamt Ansvar är lika med succé. Åtminstone i Sibbo.

För andra året i rad kommer Sibboborna att kunna stöda Gemensamt Ansvar, som i år samlar in pengar till ensamma unga i Finland och Moçambique, genom att gå på modevisning. Sibbo svenska församling samarbetar med Samaria som bland annat säljer kläder på sitt lopptorg i Nickby.

Det var församlingsaktiva Ann-Marie Wikström som i fjol kom på idén att ha en modeshow vid församlingens årliga GA-jippo och samtidigt ge Samarias nyrenoverade och återöppnade lopptorg publicitet.

– Det var en framgång, ungdomarna som var modeller tyckte det var jätteroligt och därför gör vi om det, säger hon.

Två av ungdomarna och Wikström gick under en månads tid till Samaria och samlade ihop kläder som kunde visas upp.

Wikström kopplade också in Marika Lindholm, med bakgrund som modell, och hon lovade lära ungdomarna som skulle delta hur man rör sig på catwalken. Det kommer hon att göra i år igen.

Fräscht att bredda

– Jag tycker det är roligt att göra shower och det var länge sedan jag hade gjort en, därför sa jag ja. Ungdomarna var inspirerade och det var roligt att jobba med dem, säger Lindholm.

Två kosmetologstude-

Så här såg det ut i fjol då Sibbo församling ordnade modevisning i samband med sitt Gemensamt Ansvar-jippo.

rande skötte sminkningen och två andra tjejer fixade frisyren. Den som tog kontakt med ungdomarna och såg till att catwalken byggdes och ljudet och lju-

Kyrkoherdeparet Store till Senegal

Kyrkoherden i Vasa svenska församling **Tor-Erik Store** och hans hustru **Ann-Katrin** åker ut som missionärer.

De kommer under knappa två år att arbeta som Finska Missionssällskapets regionrepresentanter i Västafrika, med placeringsort Dakar, Senegal. Utresan sker i mitten av september i år. Båda är under denna tid tjänstlediga från sina tjänster i hemlandet.

Tor-Erik Store har arbetat som kyrkoherde i Vasa svenska församling sedan mars 2007 och fungerat som kontraktsprost sedan år 2000. Paret Store har också tidigare arbetat i Senegal. (MW)

Kapellförsamlingar fungerar

En ny undersökning från Kyrkans forskningscentral visar att kapellförsamlingar fungerar effektivt.

De som besvarade den elektroniska enkäten bedömer bland annat att församlingens grunduppdrag realiserar i kapellförsamlingarna. Merparten konstaterade att deras eget förhållande till församlingen inte har förändrats på något sätt sedan kapellförsamlingen grundades.

Enkäten sändes till ledande förtroendeledamöter i kapellförsamlingen och dess huvudförsamling samt till de kaplaner som leder kapellförsamlingarna. Svartsprocenten var cirka 59.

Biskop **Björn Vikström** konstaterar att resultaten är övervägande positiva jämfört med andra undersökningar om följderna av församlingssammanslagningar.

– Känslan för lokalförsamlingen har till exempel inte försvagats. Men man bör notera att resultaten baserar sig på ledande lekmäns och prästers bedömningar. För att bredda bilden borde också församlingsmedlemmar intervjuas, betonar biskop Vikström.

En kapellförsamling är en del av en församling som har en egen präst. Det finns sammanlagt 69 kapellförsamlingar i lutherska kyrkan i Finland. Kapellförsamlingarna har ofta uppstått då församlingar gått samman. (KT/MW)

Film om Laestadius planeras

En film om väckelsepredikanten **Lars Levi Laestadius** är under arbete, rapporterar Kotimaa24.

Manuset till filmen, som fått namnet *L - Lumessa palaa*, skrivs av professor, regissören **Hannu Kahakorpi** och professor **Juha Pentikäinen**.

De tror att själva filmningen kan påbörjas redan nästa år.

– Det finns tillräckligt med drama, vi måste bara hitta ett sätt att berätta det, säger Kahakorpi.

Laestadius-filmen fokuserar speciellt på åren i Karesuando 1826-1849. Kahakorpi ser det som viktigt att Laestadius presenteras som en mångsidig aktör.

– I honom förenades den analytiska vetenskapsmannen med en stark predikant.

Han tror att filmen väcker intresse också utanför Finlands gränser, speciellt i Sverige och Norge. (MW)

Rättelse

Ledaren för medborgaraktivitet i Helsinki Mission heter **Henrietta Grönlund** och ingenting annat.

Vi beklagar felstavningen av efternamnet i förra numret av Kyrkpressen.

Inga större skador inom Japans lutherska kyrka

Alla anställda vid de finska missionsorganisationerna i Japan är i trygghet. Även de två lutherska församlingarna och tre barnträdgårdarna i Sentai-området ser ut att ha klarat sig. Inga dödsoffer från dessa har heller rapporterats. Fortfarande är det svårt att få kontakt med alla områden.

De finska missionsorganisationerna förbereder sig för krisarbete i Japan på grund av den jordbävning och tsunami som följde på jordbävningen på fredagen den 11 mars.

De finländska missionärer som befinner sig närmast jordbävningens område är Finska Evangeliförbundet (Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Sley) anställda i Tokyo, cirka 400 kilometer från olycksområdet.

– Här i Tokyo råder en ångestfylld och oviss stämning. Vi förbereder oss främst på att möta människors nöd i krisarbetet, berättar pastor **Martti Poukka**, missionär för Sley.

Sley har också beredskap att evakuera missionärerna ifall risken för strålning från det skadade kärnkraftverket Fukushima, 240 kilometer norr Tokyo, förutsätter det. De följer utrikesministeriets anvisningar i frågan. 40 000 personer har redan evakuerats från reaktorernas omedelbara närhet. Även de finländare Säningsmannen sänt ut är i trygghet. Samtliga verkar i Kobe där skallet inte var starkt.

Kyrkans Utlandshjälp följer med situationen i Japan. (JS/KT)

Trettio tusen följde Bhatti

Både kristna och muslimen deltog i begravningen.

Trettio tusen kristna och muslimska sörjande samt demonstranter uppges ha deltagit i begravningen av minoritetsminister **Shahbaz Bhatti** i hans

födelseby Khuspur i Pakistan fredagen den 4 mars. Den kristna multimediaorganisationen continentalnews.net förvånar sig över rapporterna att ingen av de katolska kyrkorna i Karachi nämnde Shahbaz Bhatti vid namn söndagen efter begravningen. I kyrkorna bad man för landet, den kristna gemenskapen, de sjuka och bedrövade oavsett deras tro, men Bhatti nämndes inte. Enligt organisationens källor nämndes inte Bhatti av säkerhetskäl.

Polisen i Pakistan har förhört **Malik Mumtaz Qadri**, som mördade Punjabguvernören **Salmaan Taseer**, om hans kännedom om mordet på Shahbaz Bhatti. Polisen såg likheter mellan mordet och fick tillstånd av en lokal antiterrorism-domstol att tala med Qadri. Han förnekade dock någon kännedom om mordet på Bhatti eller koppling till det.

Qadri var livvakten som sköt Taseer den 4 januari i år. Liksom Bhatti arbetade Taseer mot hädelseparagraferna. (JS)

Kristna avvaktar återuppbyggnadslöfte

Kristna demonstranter i Egypten avbryter sin vecko-långa protest som började då en kyrka brändes ner. Det gör man för att se om landets militära ledning gör verklighet av sitt löfte att bygga upp kyrkan på nytt före påsk.

Tusentals kristna her enligt Middle East News Agency demonstrerat i över en vecka framför en statlig televisionsbyggnad mot att kyrkan i Helwan i utkanten av Kairo brunnit. Kyrkan brann till följd av ett bråk som startade med ett förhållande mellan en kristen man och en muslimsk kvinna. Relationer över religionsgränserna förorsakar ofta spänning i Egypten.

I oroligheterna uppges tretton personer ha dött och 140 skadats. Att få slut på oroligheterna ses som ett test av den militära ledning som styrt landet sedan president **Hosni Mubarak** tvingades avgå den 11 februari.

Demonstranterna har hotat med att återvända ifall löftet om att kyrkan återuppbyggs inte infrias.

Av landets åttio miljoner invånare uppges ungefär tio procent vara kristna. (JS)

David Ezzine har ett angeläget budskap till sina landsmän

”Ljuset finns så nära!”

May Wikström

Satellit-tv och internet är ett hjälpmedel i krympande andligt livsrum i Nordafrika.

Marockanen **David Ezzine** definierar sin vision:

– Min dröm är att alla mina landsmän ska få höra evangelium om den Jesus som Bibeln berättar om. Jag hoppas och ber att de ska få höra om sanningen som kan göra dem fria, säger han.

Han berättar om en läkare från Marocko som konstaterade: ”Hela mitt liv har jag levt i mörkret, och så fanns ljuset så här nära!”

Känd från rutan

David Ezzine är brinnande och angelägen i sin iver att berätta om det han själv funnit, även om han är väl medveten om att det är en upptäckt som för de allra flesta har ett pris. Han valde kristendomen i London på 70-talet. De första som fick höra att han blivit kristen var föräldrarna hemma i Marocko.

I flera år har Ezzine producerat kristna radio-program på arabiska för Nordafrika, med bibelundervisning och svar på lyssnarnas frågor. Numera syns han också i tv-rutan på två kristna kanaler. Titulär och lyssnare ringer in till honom, och han har ett litet team som svarar på frågor och ger andligt stöd efteråt.

Att David Ezzines hemspråk växlar mellan arabiska, franska och finska beror på att han sedan många år tillbaka har en finsk hustru, och han har också bott i Finland. Hans mediearbete stöds av den finländska missionsorganisationen

May Wikström

Radio och tv har öppnat vägar för David Ezzine att berätta för marockaner och andra nordafrikaner om den Jesus som Bibeln talar om.

Sanansaattajat – Budbärarna. David Ezzine är översvallande tacksam över finländarna.

– En finne kan verka hård och kall, men när han öppnar sitt hjärta är det en verklig vänskap. Och jag vet att det är många finländare som bildligt talat står i credittexterna till mina program.

Betraktas som förrädare

Men David Ezzines aktiva förkunnande och synligheten i medierna gör att han inte längre är välkommen i sitt gamla hemland.

– Som så många andra algerier, tunisier och marockaner betraktas jag som en förrädare, en som sålt sin själ till västerlandet. Jag blir beskyddad för att ha blivit kristen på grund av pengar, kvinnor eller bristande förstånd, säger han.

Även om många som väljer kristendomen blir miss-handlade menar Ezzine att det trots allt finns ett överseende till en viss gräns, åtminstone i Marocko.

– Kristnatusgrupper som samlas är för det mesta välkända hos polisen, och deras ledare tas in för förhör. De har tolererats hittills, så

länge de inte blandar sig i politiken eller evangeliserar. På senaste tid har bevakningen skärpts och det har kommit bestämmelser om specialtillstånd för samlingar med över sex personer i hemmen, med undantag för bröllop och familjetillställningar.

Frihet under bevakning

Den våg som drar över hela Nordafrika och arabvärlden har fått regimerna i länderna på tå när det gäller de kristna elementen.

– Det är en frihet under bevakning, kommenterar David Ezzine.

Samtidigt ser han att det är just längtan efter frihet som har satt igång kedjereaktionerna i regionen.

– Under snart femton århundraden har det religiösa budskapet de har hört bara inneburit mer plikter och arbete, medan det har hörts allt för lite om liv och hopp. Och det folk nu ropar efter är en enda sak: frihet. Kungen av Marocko anses härstamma från profeten i rakt nedstigande led, och han bär titeln ”alla de troendes befälhavare”. Han är ingen diktator och försöker göra sitt bästa, men någon verklig frihet kan det aldrig bli fråga om med den utgångspunkten, menar David Ezzine.

För David Ezzine är den naturliga känslan att Gud har skapat människan till en fri varelse, och att hon har rätt att välja religion utan rädsla för polisen.

– Det här är främmande för vår nordafrikanska kultur, och araber är inte vana vid demokrati i den bemärkelse den förstås i väst. Trots att det inte var extremislamister som startade revolutionerna finns de med som en maktfaktor. Vart det hela bär får man se.

Mia Björnberg-Enckell och Stig Kankkonen

medverkar vid en diskussion om människovärdet på

Kristet Samhällsansvars i Finland r.f. årsmöte i Helsingfors lördag 19 mars kl 15

i Luckan, Simonsgatan 8, andra vån.

Stadgeenliga ärenden. Servering

Styrelsen

Välkomna!

Res med Ingves

Stora Musikresan, USA
15-24.10

New Orleans-Memphis-Nashville
Det här är resan för Dig som älskar musik!

Jazz-rock'n'roll-blues-boogie woogie-soul-country-gospel berörs under resans gång.

En unik och oförglömlig resa där vi bl.a. får möta legendariska och berömda artister!

Vi berättar gärna mera om resan – ring eller sänd e-post!

Minnen, upplevelser och resor...

Fler resor i vår broschyr eller på vår hemsida!

www.ingvesresor.fi
Närpes 020 7434 530
Vasa 020 7434 520

LÄT
KUL
TUREN
FÄRGA
LIVET

UMO BARN:
Rytmyra

Djursånger från ABC
 Ny svenskspråkig barnkonsert med sångerskan Emma Salokoski som solist lö 26.3 kl. 14 (finska) & kl. 16 (svenska), 8 €

Biljettförsäljning
 tfn (09) 310 12000
 vuotalo.lipunmyynti@hel.fi
 och Biljettjänsten
 Nordhuset, Mosaiktorget 2,
 Nordsjö, www.vuotalo.fi

 Vuotalo

Karleby UF:s nyårsrevy 2011
OOPÅALAPÄTTE

Regi: Johan Fagerudd
 Text: Slotte, Holmqvist, Lepola + skrivargruppen
 Musik: Sjöstrand, Söderbacka o. Mylläri
 Scenografi: Owe Salmela
 Koreografi: Pia Friis

GÄSTSPEL I HELSINGFORS
 söndagen den 10 april på Lilla Teatern.

Föreställningar kl. 14 och 18.

Biljetter:
Luckan Helsingfors,
 Simonsgatan 8, 0207-738 400.
 Biljetter kan köpas online via www.luckan.fi eller www.axs.fi

www.karlebyuf.fi

Kjell Samuelson
 kommer med
GODA NYHETER

18.3 kl 19 Nykarleby Pingstkyrkan
 19.3 kl 19 Kokkolan Helluntaiskrk
 20.3 kl 18 Pörtom kyrka
 22.3 kl 19 Kvevlax Pingstk Elim
 23.3 kl 19 Oravais kyrka
 24.3 kl 19 Laihia Saalem
 25.3 kl 19 Ikaalinen Oma Tupa
 26.3 kl 18 Kaustinen Helluntaiskrk
 27.3 kl 16 Kuopio Vapaakirkko
 30.3 kl 19 Seinäjoki Helluntaiskrk

Ny CD! Goda Nyheter
www.GospelShopen.com

Kom med på studieresa till St. Petersburg och Keltto
 6-9.10 för att bekanta dig med Ingermanlands kyrka, dess församlingar, teologiska utbildning och diakoni. Resan riktar sig till alla som arbetar med mission och internationell diakoni i församlingarna. Priset är ca 350 €. Anmälan senast 31.5 till Maria Westerling (maria.westerling@mission.fi, 09 1297 282).

Glöm inte heller Missionshistoriska dagen 2.5 i Åbo
 som denna gång dryftar de förändringar som kristenheten och den kristna missionen genomgått under det senaste seklet då tyngdpunkten har förskjutits från det norra till det södra halvklotet. Föreläsningarna är öppna för alla och avgiftsfria, men för måltiderna (ca 30 €) önskas anmälan senast 20.4 till Mary Dahlbacka (mary.dahlbacka@abo.fi, 050 409 6442). Missionshistoriska dagen ordnas i samarbete med ämnet kyrkohistoria vid Teologiska fakulteten i Åbo.

Mer information får du på www.mission.fi/utbildning eller av Marika Björkgren-Thylin (040 902 2817).

 Missionskommittén i Borgå stift

Pörkenäs lägergård

Välkommen på konferens
 - mitt i naturen!
Guidad paddling
 - mat och kaffe på lägergården.
 Beställ programtjänster av oss

Kontakta oss på: 0500-369690
 eller info@porkenas.net
www.porkenas.net

En Vårtid i skärgården

Tid: 11-16 april. Kurs för seniorer. Kom med och upplev skärgårdsvåren och lär dig samtidigt om hur hantera digitala bilder, alternativt delta i TCA; en hälsobefrämjande rörelseform speciellt för seniorer. Under eftermiddagarna utflykter. Också andra kurser på programmet:

Läs mera på www.hkf.fi eller ring 040-5443 163.
Houtskärs kyrkliga folkhögskola.
 Välkommen på kurs!

 BJÖRKHOLM Semesterö

Om du planerar vigsel, barndop, minnesstund eller annan tillställning är Björkholm kapell i Pargas södra skärgård ett underbart alternativ.
 Info: www.bjorkholm.parnet.fi eller ring 0400 532 731

Maria 2 år, Peru.

 World Vision

Ge ett barn möjlighet till en bättre framtid.

I Peru får många fattiga barn mat först efter att föräldrarna ätit. Föräldrarna förstår inte alltid att värna om sina barns välmående och barnen lider ofta av undernäring och anemi. Bara en snuva kan vara ödesdiger för ett litet barn.

Som fadder ger du barnen möjlighet att få tillräckligt med mat och bättre hälsa. Samtidigt förbättrar du bestående levnadsförhållanden i en hel by.

World Vision är en kristlig-humanitär utvecklings-samarbetsorganisation som redan hjälper 3,6 miljoner barn.

“Mitt livs bästa investering.”

– World Vision-fadder Helka.

Kom med och hjälpa – fatta ditt beslut redan idag.

www.worldvision.fi/fadderskap

I datorspelet Khan ska spelaren försöka skapa fred mellan de olika folkgrupperna i Khans land.

Skapa fred i Khans land

Johan Sandberg

Nu är det färdigt, datorspelet Khan som Finska Missionsällskapet (FMS) beställt. Spelet lanserades förra veckan i Kvevlax.

I spelet ska spelaren försöka få förtroende bland de olika folkgrupperna i Khans land. Landet har drabbats av naturkatastro-

fer och det förekommer oroligheter mellan folkgrupperna. Spelarens uppgift är att lösa gåtan kring ett antal försvunna medaljörer och skapa förutsättningar för en fredlig utveckling.

På det här sättet kan man lyfta fram olika konflikter och utvecklingsrelaterade problem utan att peka ut någon. Vi vill motverka fördomar mot olika folkslag i världen, konstaterar museilektor **Tapani Pentikäinen** som varit med och utvecklat spelet.

Krävande målgrupp

Spelet riktar sig speciellt till 10–15-åringar, en krävande målgrupp i dataspelvärlden. Barn och ungdomar är en utmanande målgrupp eftersom konkurrensen mellan olika spelkonsoler är stenhård.

Spel i dag är mycket mer än bara underhållning. De kan vara en plats för socialt umgänge, grupptillhörighet och innehålla pedagogik där man kan lära sig effektivt genom att se, höra, göra och lista ut. En

Kyrk-arkiv/Nina Osterholm

välgjord spelmekanik kan vara en ypperlig lärare. Vill kyrkan nå den yngre generationen är spel och virtuella världar potentiella verktyg, säger ungdomsarbetsledare **Tommy Ran-**

Tommy Rannanpää har varit med om att utveckla datorspelet Khan för Finska Missionsällskapet.

nannpää i Kvevlax som varit med i projektgruppen bakom spelet.

Utbudet av dataspel med verklighetstrogen grafik – och kolossala budgetar – ökar konstant.

Vi har haft som mål att skapa en annorlunda spelmiljö. Spelet är gjort med en mindre budget och vi kan inte konkurrera med imponerande grafik eller briljanta tekniska lösningar. Som alternativ erbjuder vi ett spel som inte innehåller våld men som bjuder på en spännande historia, säger Pentikäinen i ett pressmeddelande från FMS.

Ministerier har stött spelet

Spelet har finansierats huvudsakligen med stöd från utrikes- och utbildningsministeriet.

Jag har inga exakta uppgifter, men tror att kostnaderna rör sig kring 40 000–50 000 euro. Som jämförelse kan nämnas att helt professionella spel i dag kostar mellan tjugo och fyrtio miljoner euro att utveckla. Bland de dyraste spelen har vi *Grand Theft Auto IV* som kostade cirka åttio miljoner euro att utveckla, säger Rannanpää.

En arbetsgrupp bestående av fyra personer står för spelets idé. Själva spelet har kodats och utvecklats av företaget West Coast Entertainment och en grafiker på freelance-basis. Ungdomar i Kvevlax församling har testat spelet tillsammans med ett företag som testar spel. Arbetet har pågått i över tre år.

Khan-spelet kan laddas ner helt gratis från www.khan.fi, där det finns en svensk, finsk och engelsk version. Dessutom delas det ut då FMS besöker församlingarna med utställningen *Tillsammans i världen*. Spelet fungerar endast i Windows.

Den version som finns på nätet är slutgiltig, säger Rannanpää. Tidigare har vi diskuterat möjligheten att uppdatera spelet. Men för tillfället finns inga konkreta planer på det.

Saknas: Kristet webbinnehåll för barn på svenska

Marina Wiik

Kyrkan har resurser för webbprojekt som riktar sig till barn, men initiativen borde komma från församlingarna.

Kristna nätsajter för barn lyser med sin frånvaro i Svenskfinland, men en ändring är i sikte.

Det finns planer på några enkla spel som liknar dem som finns på Buu-klubbens webbsidor. Materialet skulle kunna användas när det inte finns möjlighet att besö-

Christa Mickelsson

Enligt Lucas Snellman finns det goda möjligheter för svenskspråkiga församlingar att få stöd för webbprojekt, speciellt om de riktar sig till barn.

dande branschsekreterare vid Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA).

Han poängterar att planerna på en svensk webbtjänst för barn ännu är i sin linda och vill inte gå närmare in på detaljer eller tidtabeller.

Jag kan berätta att initiativet kommer från en församling. Det här är också en nödvändighet: Kyrkostyrelsen kan stöda webbprojekt finansiellt, samtidigt som vi vet att de bygger på lokalt engagemang.

Lamt intresse

Inom ramen för *Andligt liv på webben* beviljas stöd för olika nätbaserade projekt. Enligt Snellman är det ändå få församlingar som tagit vara på möjligheten.

På svenskt håll har endast Närpes församling ansökt om stöd för streaming av sina gudstjänster.

På finskt håll har initiativet kommit från stora församlingar eller samfundligheter.

Det krävs att en eldsjäl får en idé och har möjlighet att utveckla den, säger Snellman.

I Matteus församling i Helsingfors har personalen med ungdomsarbetsledare

Daniel Jakobsson i spetsen startat upp ett webbprojekt med diskussionsforum, lägerdagbok, undervisningsmaterial och information för årets konfirmander.

Idealläget är att församlingen själv startar ett pilotprojekt. Om det fungerar på lokalplanet kan vi hjälpa till för att ge projektet större spridning.

Bibeln bra inspirationskälla

Lucas Snellman är själv småbarnsfar. Hur skulle hans idealsajt med trosrelaterat innehåll för barn se ut?

Grafiken kunde vara ganska enkel. För att barnen ska vilja återvända till sidan måste den ha inter-

aktivt innehåll, något som barnen kan påverka och som förnyas.

Flera bibelberättelser erbjuder enligt honom goda ingredienser för spännande och pedagogiska spel.

Spelet kunde handla om att hjälpa Noa att bygga en ark, att som David kämpa mot Goljat eller söka efter borttappade får åt den goda herden. De olika plågorna som drabbade egyptierna kunde också vara en spännande utgångspunkt.

Han uppmanar församlingsanställda och medlemmar att tänka kreativt och öppet.

Det finns många möjligheter att nå ut och få genklang för visioner och idéer.

Susanna Sucksdorff har aldrig haft babyfeber. Hennes beslut beror på att vi har ett samhällsklimat där barn och föräldraskap blivit ett problem som kräver experter, regler, produkter och tjänster.

Text: Sofia Torvalds
Foto: Christa Mickelsson

Mikaela Sonck har tvingats försonas med sin barnlöshet. Susanna Sucksdorff har valt att vara barnfri. Båda har skrivit texter om sina erfarenheter i den färskta antologin "Utan".

Hur började projektet?

MIKAELA: – Jag blev ofrivilligt barnlös och letade efter böcker om ämnet. Det fanns böcker om frivillig barnlöshet, men ingenting om vad man går igenom när man är ofrivilligt barnlös. Söderströms förlag nappade på idén och via kontakter hittade jag folk som ville ställa upp och skriva.

Du har varit sjuk i sex år och vet nu att du aldrig kommer att kunna få

barn. Hur kändes det att skriva om något så svårt och personligt?

MIKAELA: – Det var lätt att skriva och skönt att få ut det. Texten kändes bra ända fram till sommaren då jag började komma på fötter lite grann. Sen funderade jag om jag kanske borde dämpa texten lite. Men jag insåg ju att jag hade skrivit just den text som jag själv hade behövt läsa då jag hade det som allra svårast.

SUSANNA: – För mig som är frivilligt barnlös var det inte svårt att skriva en text om saken, men det var hälsosamt. Jag har aldrig tidigare medvetet reflekterat över orsakerna till att jag har valt att vara barnlös. Med hälsosamt menar jag att det kan vara sunt att ifrågasätta självklarheter och fråga sig hur jag kommit fram till ett beslut som inte varit så medvetet.

Hur reagerade du, Susanna, på Mikaelas text?

SUSANNA: – Jag var förvånad över hur tungt det

kan vara att vara ofrivilligt barnlös. Det är så sorgligt att du gått igenom en så fruktansvärd smärta, jag var aldrig medveten om att det kunde vara så svårt.

”
För mig har barnlösheten aldrig varit ett problem, jag har aldrig upplevt det kravet.

Men det verkar som om det blir bättre om man kan tala om det.

Hur reagerade du, Mikaela, på Susannas text? Den innehåller bland annat en lista över alla minus med att ha barn.

MIKAELA: – Jag tyckte den var modig! Det finns ingenting som retar upp mig så mycket som mammor som inte tar ordentligt hand om sina barn, mammor för vilka barnen kommer på tionde plats efter allt annat. Om man prioriterar en livsstil där det inte finns rum för barn borde man välja bort barnen. Jag tycker inte om det där slentrianmässiga "skulle jag inte ha ungar, så ...". Då väljer man bort dem!

Finns det en norm i vårt samhälle som säger att en kvinna måste ha barn?

MIKAELA: – Jo, det har jag känt väldigt starkt. Det är bara femton procent av kvinnorna i Finland som inte har barn, bland dem finns både de ofrivilligt och frivilligt barnlösa. Barnen lyfts fram i politiken, i reklam, i medierna. Det är happy family över allt.

SUSANNA: – Monika Fagerholm kallar det för "familism".

MIKAELA: – Ja, folk blir

obekväma med en när man inte har barn, de vet inte hur de ska hantera saken.

SUSANNA: – Jag har en helt annan upplevelse. För mig har det aldrig varit ett problem, jag har aldrig upplevt det kravet. Inte heller från släktens sida. Men många av mina vänner är ofrivilligt barnlösa, så kanske det att jag inte har barn har styrt mitt umgänge.

MIKAELA: – Jag har fått en massa mejl av kvinnor som känner igen sig i utanförskapet. Jag fick ett meddelande också av en frivilligt barnlös kvinna som sa att hon bara inte orkar med alla mammagrupper ...

SUSANNA: – Jag var nyligen på en fest med bara mammor. Det var helt fascinerande att se den där världen, alla tonårsproblem och bekymmer ... Det bekräftade mitt eget beslut.

MIKAELA: – En av mina närmaste vänner har en lite pojke och när vi träffas så frågar jag hur han mår och så berättar hon helt kort.

Men diskussionen slutar där, jag frågar inget mer och hon berättar inte. Det är den där ömsesidiga respekten som inte alltid finns som jag efterlyser.

SUSANNA: – Jag måste förklara mig lite: det är inte det att jag blir road av att människor har det jobbigt med sina barn.

Mikaela, du skriver att du hatar att folk skickar julkort på sina barn. Jag visste inte att det kan vara så sårande.

MIKAELA: – Ja, det där med julkorten, det har många reagerat på. Men det är ju som om jag skulle skicka julkort på min man i tomteluva till mina gamla studiekompisar.

SUSANNA: – Eller till dina singelvänner ...

MIKAELA: – Att skicka så personliga kort till folk man inte sett på tiotals år, det tycker jag är dumt. Varför gör man det?

Ja, man inbillar ju sig att folk är intresserade av att se hur ens barn växer.

Barnlöshet –

Mikaela Sonck skriver om den sociala ångest barnlöshet kan leda till. Att vara redaktör för boken *Utan* är ett av hennes sista Finlandprojekt: Hon har fått jobb på SVT och ska flytta till Stockholm.

val eller vända?

Kanske finns där ett element av skryt också.

MIKAELA: – Som i (tv-serien) *Solsidan!* De där mammorna som berättar för varann att nu kan min Felix läsa och nu kan min Lisa sitta på pottan ... Det finns ett par som bor granne med oss och inte har barn, de är snart i 70-årsåldern. Jag frågade dem om det blir lättare med åren och fick höra att nej, det blir värre. När alla vänner är far- eller mormödrar handlar det bara om vems barnbarn som är bäst i skolan. Det briljerar de med då de har slutat jobba och inte har så mycket annat.

SUSANNA: – Och jag som just skulle säga att det blir lättare med åren.

MIKAELA: – Alla de där barnkalasen jag varit på där hälften av barnen har märkeskläder.

SUSANNA: – Lifestylemoderskap.

Susanna, du skriver om att det inte är så lätt att vara mamma i dag i din text.

SUSANNA: – Ja, föräldraskapet har blivit problem och konsumtionscentrerat, föräldrarna behöver en massa experter för att kunna uppfostra sina barn och att ha barn kräver en massa prylar. Både sådana som föräldrarna förväntas skaffa när barnen är små och sådana som barnen snabbt lär sig att kräva. Det är helt tydligt att det inte är så enkelt att ha barn som det var förr. Våra föräldrar behöver inte fundera på tillvalsämnen i skolan eller på åttörningar på samma sätt som föräldrar gör i dag.

Monika Fagerholm säger i boken att man du ger när man får barn. Det andra spelar inte längre så stor roll. Är det så?

SUSANNA: – Inte för mig. Om jag hade barn skulle jag känna mig otillräcklig hela tiden.

MIKAELA: – Jag har nog sett det där med vänner, till och med hört dem säga det. "Blir jag inte gravid nu så måste jag byta jobb." Får man barn så kan man vara

hemma och behöver inte ta itu med sig själv. Man får gå upp tio kilo och ha smutsigt hår. Men vi får inte (titlar på Susanna) gå upp tio kilo och ha smutsigt hår, vi har ingen godtagbar ursäkt. Ingen säger till oss: Nämen så gullig du är i dag! När man är gravid kan man säga "huh" och släppa CV:n. Då finns inga krav, du behöver inte ha ett bra jobb.

SUSANNA: – En del mammor fastnar i det där dåliga jobbet hela livet.

MIKAELA: – Men de kan alltid prata om barnen, gömma sig bakom dem.

Vad ska vi göra med vårt samhälle för att det inte ska vara så jobbigt att vara barnlös?

MIKAELA: – Först ska vi ha jämlikhet med semestertrarna. Man ska inte alltid tvingas ha semester i juni eller september bara för att man inte har barn och för att alla som har barn säger att dagis är stängt i juli. Det är arbetsgivaren som borde se till att det är rättvist.

SUSANNA: – Jag är mest orolig för att barn har blivit ett sådant jävla problem och projekt.

Vems fel är det att det blivit så?

”

Jag kände aldrig någon skam för min barnlöshet inför min egen familj, men nog inför hans.

SUSANNA: – Marknads-ekonomins! Den borde förändras ... (skrattar) Bara ett litet tips.

MIKAELA: – Det är normen om moderskapet som är så stark, med all reklam och så. Om normen inte var

så snäv behövde man inte känna sig så mystisk över att vara barnlös. Jag har en kompis som fick barn sent i livet efter en semesterresa, men ingen höjde på ögonbrynen över det. Hon sa att hon äntligen kände sig accepterad bara för att hon var *mamma*.

Men vad säger du, Mikaela, om de där mammorna som först är barnlösa och sedan byter läger och känner sig som en del av mammagänget genast då de får barn?

MIKAELA: – Det är en nödvändighet att det går så. Så är det. Jag skulle också byta läger om det gick så för mig. Men jag skulle aldrig utsätta mina barnlösa vänner för mammapratet.

Det förväntas kanske av kvinnor i dag att de ska klara både en strålande karriär och ett strålande moderskap.

SUSANNA: – Vi kvinnor har kommit så långt och kämpat till oss så många rättigheter. Det är synd

om det slår tillbaka på oss i form av dåligt samvete. Vad man än väljer så har man valt bort något. Man måste bara kunna skita i pressen.

MIKAELA: – Många mejl jag fått visar att upplevelsen att inte kunna få barn fortfarande är väldigt skamfylld. Det finns folk som försökt få barn i trettio år, men som inte kan förmå sig att berätta om det för någon. Jag och min man visste tidigt att vi ville ha barn, så när jag sedan insåg att jag kommer att bli barnlös kände jag att jag hade förstört hans liv. Jag kände aldrig någon skam för min barnlöshet inför min egen familj, men nog inför hans. Det har varit en lång process. Men hela poängen med den här boken är att vi behöver diskutera de här frågorna öppet.

Mikaela Sonck är redaktör för boken *Utan - Om barnlöshet och barnfrihet* (Söderströms). Susanna Sucksdorff är informatör på Söderströms förlag.

Hennes mamma delar

Johan Sandberg

Intuitivt förstod hon de bosniska kvinnorna som blivit våldtagna. Då gick det upp för Christina Doctare att hon själv kommit till efter en våldtäkt.

Christina Doctare åkte första gången ner till Bosnien 1992 som läkare under brinnande krig. Där såg hon hur våldtäkter

satts i system. Hon blev den första i världen som rapporterade om våldtäkterna under kriget på Balkan.

– Då ryckte man bara på axlarna, för sådant händer under alla krig. Men jag fick medierna med mig och det blev en våldsam reaktion i världen. Senaste höst, efter aderton år, beslöt FN att göra våldtäkt under krig till en krigsförbrytelse. Under de tjugo senaste åren har vi fått ett större medvetande, också politiskt, om konsekvenserna av systematiska kränkningar.

Hon är läkare och författare till

fem böcker. Hon bevittnade kriget i Balkan och var Sveriges representant i Europarådets kommitté mot tortyr och expert i krigsribunalen. Numera är hon pensionär och föreläser om kultur och hälsa. Förra veckan föreläste Christina Doctare i Korsnäs om behovet av andlighet, hälsa och balans i livet samt deltog i en ekumenisk bönegudstjänst.

– Svensken i gemen har inte en susning om vilka hemiska saker som händer i ett krig. Jag försöker sprida kunskap och berättar om händelserna så att folk ska få upp ögonen. Även om jag

inte jobbar som doktor längre kan jag bidra med att sprida kunskap.

Under kriget i Balkan såg Doctare att man avsiktligt gick till systematiska angrepp mot kulturen. Man förstörde museer, konst, skolor, bibliotek, kyrkor, moskéer och människors hälsa genom att avsiktligt förnedra och våldta dem.

– Det var ett sätt att slita sönder människors sammanhang, säger hon. Man bombade också annat, men det var så påtagligt att man riktat in sig mot den mänskliga värdigheten.

Under kriget i Balkan var det oftast muslimska kvinnor som blev våldtagna.

Förstod kvinnorna

– Då förringade man våldtäkterna med att säga att de är ju muslimer. Nej, sa jag, de är människor som blir våldtagna.

Medan hon jobbade med våldtäktsoffren sa de ofta: Du förstår.

– Och jag förstod, säger Doctare. Jag visste precis vad jag skulle fråga. Det var tungt att höra alla historier och jag mätte ganska dåligt av dem. Till sist började

bosniska kvinnors öde

Christina Doctare jobbar som bäst på en bok om åldrandet. Hon vill skriva om det människor kan och förmår göra. Ondskan är förutsägbar. Men godheten är alltid det mest oväntade.

Doctare konfronterade sin mamma som först blånekade. Men hon medgav sedan att mannens far också var hennes far. Mer än så sa hon inte. Just då satt Doctare i krigstribunalen och där gick det upp för henne att mamman delade de våldtagna bosniska kvinnornas öde. Det var därför hon själv kunde förstå och hantera det de berättade.

– Då gick jag igen till min mamma och sa att nu vet jag vad som hände dig. Jaha, vaddå, svarade hon. Jag sa: Du har blivit våldtagen av den här mannen som är min biologiska far. Då rätade hon upp sig och tittade mig för första gången i ögonen och sa med klar stämma: Ja, hur vet du det? Ja sa: Jag har känt igen dig i alla de här bosniska kvinnorna. Och de förstår att jag intuitivt kan något om det här.

Då berättade mamma sanningen. På frågan varför hon inte anmälde det svarade mamma att vem hade trott på en ung flicka.

Mamma ville ha abort

– Sedan sa mamma att hon hela tiden velat ha abort. Det upprepade hon också några månader innan hon dog. Då fann jag mig och sa att i så fall hade du ju inte haft dina barnbarn som du tycker så mycket om.

Mammans trauma har satt sina spår i Christina Doctare.

– Hon har inte förmått ge den närvaro och kärlek som föräldrar naturligt ger sitt barn. Jag förstår henne, men ändå sitter det en skugga i min själ som ibland dyker upp i mitt liv. I förhållande till mina barn har jag försökt bryta mönstret och de har också sagt att jag alltid funnits till för dem. Att jag sedan arbetat mycket beror kanske på att jag har försökt prestera för att springa ifrån känslan att inte duga.

Senare träffade Doctare också sin biologiska far. Det var en chock att inse att hon till det yttre var en kopia av honom. Hon beskriver honom som en traumatisk människa som i dag troligen skulle kallas sexmissbrukare.

– Hade det varit allmän abort på den tiden hade jag inte varit här i dag, för min mamma ville definitivt inte ha mig, säger Doctare. Det kände jag redan som barn och det har varit mitt trauma i livet. Jag var väldigt duktig på att ta hand om min mamma. Hennes egna erfarenheter

har också format hennes åsikt om abort. Hon vill inte förbjuda aborter men problematisera dem.

– Det här med aborter är inte så himla enkelt, säger hon. Abort är inte bara ett medicinskt ingrepp. Jag har varit skolläkare i tio år under sjuttioalet och träffat många unga flickor som mått jättedåligt på årsdagen när barnet skulle ha fötts. Man går inte oberörd genom en abort.

Den svenska abortlagstiftningen tillåter aborter i den adertonde graviditetsveckan. Den här gränsen vill Doctare sänka till tolv veckor som den är i de flesta andra länder, inklusive Finland.

medicinsk etik förespråkar att man kan ge åldringar en spruta. Då kallas det för rätten till sin egen död. Vaddå, döden är hundraprocentig. Det behöver vi inte strida om. Det är ju rätten att få leva och vara människa som alla mänskliga rättigheter kringgärdar. Ska man börjar tumma på det och säga de som har en viss sjukdom ska bli medicinskt avlivade?

Rötterna i Tornedalen

Christina Doctare har sina rötter i Pajala i Tornedalen där hon tillbringat sina barndoms somrar hos sin mormor. Självt är hon född i Stockholm. 1590 fyttade anfadern Per Karvonen

Folk ringde till mig och sa att hur kan du baktala den familjen. Men det handlar faktiskt om mitt liv och den här mannen får sona sina gärningar. Han slängde tvåhundra kronor åt min mamma och tyckte det var klart med det.

– Gränsen är en svår etisk fråga med tanke på att man i dag kan hålla för tidigt födda barn vid liv redan vid den tjugonde veckan. När lagen kom var det inte tänkbart att så små barn skulle klara sig, men nu är det möjligt.

Nej är ett nej

Doctare talar för att man borde satsa på förebyggande åtgärder, att stärka självkänslan och säga att ett nej är ett nej. Frågan är hur man ska få människor att känna att de duger som de är.

– I Sverige måste man göra om sig för att duga. Trenden är att man krampaktigt ska vara som förut fastän man blivit äldre. En del är livrädda för att bli gamla och få pension.

Som bäst håller Doctare på att skriva en bok som kan få titeln *Åldrandets kultur och hälsa*.

– Vi har ingen kultur för åldrande. Man går inte mot den andliga dimension som jag tror åldrandet innebär. Det finns en absolut sanning som är Gud. När man åldras söker man efter och närmar sig den sanningen.

Men hur kommer då vården att se ut i framtiden? Doctare tror inte vi har råd med den vård av äldre och sjuka som vi med rätta förväntar oss.

Ska man införa ättestupan på nytt?

– Hur ser den moderna ättestupan då ut? En professor i

från Kårsämäki till Tornedalen efter att ryssarna härjat i Österbotten.

– I Pajala var laestadianismen grundmurad. Denna stränga med innerliga religion har påverkat alla, även mig. Lars Levi Laestadius hade varit kyrkoherde i Pajala och som barn besökte jag portet där han bodde.

Sin kristna tro fick Doctare från sin mormor som var djupt troende.

– Jag var med henne i kyrkan första gången som tvååring. Jag kommer ihåg bilderna och pastellfärgerna. Gud fader var då för mig en gammal man med skägg. Han är god och håller sin hand över mig. Så har det alltid varit. Det kände jag under kriget också.

Ingen tid för själavård

Men förhållandet till fädernas kyrka bröts på sjuttioalet. Hon kom hem från kriget på Cypern 1974 och hade ett verkligt behov av ett själavårdande samtal. Hon ringde till församlingen men fick höra att de inte hade tid för ett samtal.

– Då började jag ifrågasätta kyrkan. Har den inte tid? Vad gör den då? Jag såg att kyrkan fällde skog uppe i norr där det tar 300 år för en gran att växa upp. Den förföljde kvinnliga präster. Den hade aktier i Shell som var aktivt i Sydafrika under apartheidregi-

men. Vad var det för en organisation? Även om jag då skrev ut mig ur kyrkan hade jag min tro kvar. Jag tvivlade inte på tron utan på organisationen.

Men sedan kom kriget i Balkan och det som hände i familjen.

– Då började det svaja för mig. Påsken 1995 var den svåraste tiden i mitt liv. Då hade jag fått reda på sanningen om min bakgrund. Min mamma gick inte att tala med. Jag hade ångest över min arvs massa för min biologiska far var ingen bra människa. Jag kände att jag inte kunde vara hemma under påsken. Då ringde jag några nunnor jag träffat och kom överens om att fira påsken i deras kloster.

I nunnorna såg hon det inre ljuset, friden och utstrålningen. Det ville Doctare också ha och nunnorna ordnade med andlig vägledning.

– Det tog tjugo år innan jag fick det jag behövde 1974. Jag konverterade till katolicismen 1998. Det har jag inte ångrat.

Övergriper preskriberas inte

Men när prästernas sexuella övergrepp i den katolska kyrkan kom till ytan är Doctare inte sen att kritisera biskopen i Sverige som flat och handfallen.

– Jag håller inte med honom om att övergreppen är preskriberade. För den som drabbats blir det aldrig preskriberat. Traumat finns kvar i hjärnan. Påven har varit föredömligt skarp och tydlig i att man här måste samarbeta med de världsliga myndigheterna, kyrkan ska inte lösa det här internt.

– Man säger att de drabbade hittar på. Det hände mig också när sanningen om min pappa gick upp för mig. Folk ringde till mig och sa att hur kan du baktala den familjen. Men det handlar faktiskt om mitt liv och den här mannen får sona sina gärningar. Han slängde tvåhundra kronor åt min mamma och tyckte det var klart med det.

Doctare ser en risk i att det kan uppstå perverteringar i alla sekter och slutna system, oavsett om de är politiska eller religiösa. Det har inget med religionen eller politiken att göra. Också delar av den katolska kyrkan har varit slutna.

– Det är precis som i krig. Där generalen säger att den som begår brott ska straffas förekommer inte brott. Men där det tillåts förekommer perverteringar. Det handlar inte om katolska kyrkan i sig, utan det är något man blundat för och inte tagit tag i. Att det har gått lång tid sedan övergreppen löser ingenting. Jag har levt med de oerhörda konsekvenserna det får för människor. Hus som bombas sönder kan man bygga upp men hur bygger man upp en människa som bombats sönder?

Johan Sandberg

jag förstå att det hade något med min egen familj att göra.

Så hörde en person av sig. Hon sa att hon hade samma far som Doctare.

– Jag svarade att det vet jag inget om, men min pappa är död. Nej, han lever, sa hon. Det lät konstigt och jag frågade vad han heter. Det var inte min pappas namn. Men jag började fundera. När pappa dog var min mamma väldigt märklig och konstiga saker hände. Om det stämmer att min pappa inte var min biologiska pappa skulle det förklara hennes agerande.

Konsten – ett sanningsökande

Marina Wiik

Rabbe Tiainen vill att hantverket ska synas i hans serieteckningar. Han vill bjuda sina läsare på underhållning, men också identifikationsobjekt.

Rabbe Tiainen kommer att gå till historien som en av de två första mottagarna av PON-priset, en specialfond inom Svenska kulturfonden som ges till unga tecknare. För prispengarna kommer han att åka till en stor serie-mässa i New York i oktober.

– Jag hoppas få ny inspiration och vidgade vyer. Ibland behöver man distans till sitt eget sammanhang för att kunna skapa nytt, säger **Rabbe Tiainen**.

Han har alltid upplevt tecknandet som sitt starkaste uttrycksätt. Intresset för konst kommer hemifrån: pappan **Tom Tiainen** är en mångsidig konstnärssjäl och farbrodern **Esa** är yrkeskonstnär.

– Vi har ett rum hemma i Karleby som kallas hobbyrummet. Som liten satt jag ofta där och byggde små grejer medan pappa gjorde illustrationer eller grafik. Det betydde mycket för mig.

Kladd ger äkthet

Rabbe Tiainen gick i Karleby bildkonstskola för barn och unga redan innan han började i första klass och slutade först som 18-åring.

– Jag fick prova på konst i olika former: målning, skulptering, datorgrafik ... Det gav mig en bred syn på skapande.

Han gillar inte alltför slipade serier: handens rörelser och lite kladd från tuschpennor ger ett äkta och personligt uttryck.

– Jag färglägger ofta med datorn, men på idéstadiet fungerar blyerts och skiss-

Konsten ska tilltala och tala till betraktaren, anser Rabbe Tiainen. Han fascineras av att konstupplevelsen är subjektiv och saknar färdiga förklaringar.

block bättre. Kopplingen mellan handen och hjärnan är ofta snabbare än om det går via en dator.

Tiainens serier publicerades för första gången när han vann en tävling i serieteckning på Vasabladets ungdomssida. Sitt egentliga genombrott fick han som 17-åring när hans sommarjobb var att teckna serien *Everts sommar* för Österbottningen (ÖB).

– Jag hade en idé om att rita en följetong med lokal anknytning och ÖB nappade på den. Serien handlar om en tonårskille som snubblar över ett mysterium och den utspelar sig både i nutid och historisk miljö.

Är dina seriefigurer ditt alter ego?

– Det är inget jag eftersträvar, men ganska ofta blir det ändå så. Jag skriver

också mina manus själv och ut-

går från mina erfarenheter, minnen och drömmar om hur världen borde se ut.

Systematiskt tänkande

Tiainens förebilder finns inom den franska och belgiska tecknetraditionen. **Hergé** och **Don Rosa** är två klara favoriter.

– På sista tiden har jag jobbat en del med anatometeknande och bildberättande. Jag blandar friskt för att hitta min egen stil.

Slutresultatet beror också på beställningen och i vilken kontext serien eller teckningen publiceras.

– Jag tecknar regelbundet för en barntidning och då ska illustrationen anknyta till en viss artikel. Jag har också en egen firma och gör reklambilder för olika företag. Då måste en enda bild fånga kärnan i budskapet.

Som huvudsyssla studerar Tiainen arkitektur vid Aalto-universitetet i Helsingfors för femte året.

– Det ger bra balans att kombinera kreativitet med systematiskt tänkande. Men arkitektur är nog närmare konst än ingenjörskap, åtminstone på idéstadiet.

”Tro är som konst”

Vid bostadsplanering ser han det som viktigast att en byggnad känns som ett hem och speglar invånarens behov och personlighet.

– Arkitekturen är bunden till plats och tid. Till exempel glaspatset i Helsingfors kan vid första anblicken te sig fult, men i sitt historiska sammanhang är det storslaget.

Tiainen drar paralleller mellan tro och konst.

– Båda ger redskap för att utforska problem gällande liv, identitet och existens. Det handlar om ett slags sanningsökande som svarar på ens inre behov och frågor.

Flickan, mamman, smärtan och kärleken

BOK Tusenblad, en kvinna som snubblar av Birgitta Boucht. Schildts 2011.

En gammal kvinna ramlar i badkaret och bryter lårbenshalsen, och det kommer att ta fyra dagar tills hemvårdarflickorna kommer på besök nästa gång. Sådan är ramberättelsen i **Birgitta Bouchts** färsk roman.

Vad tar en gammal kvinna sig till när hon ligger där och väntar på döden eller räddningen? Hon värmer

sig under en orange handduk. Hon äter aspirin-sugtabletter (de fungerar både som föda och smärtmedicin), hon försöker komma ihåg att dricka och hon försöker låta bli att minnas. Men det gör hon ändå.

Alltså minns hon, i glimtar, stötvis. Hon vandrar runt minnena och in i dem och ofta måste hon gå till-

baka, gå ännu djupare, tills det gör ont.

Tusenblad är ett barn till en mycket vacker, stark och olycklig mamma och en svag och snäll pappa. Själv saknar hon nästan konturer. Insiktsfullt och beklagande konstaterar hon att hon också saknar underhudsfett: "Underfettet visar att vi har haft en omtänksam barndom, ett vuxenliv utan katastrofer, en kropp som finns till för oss och våra behov."

Trots att ramberättel-

sen handlar om en gammal kvinna är det här allra mest en bok om att vara flicka, dotter och mamma. Och varför skulle det inte vara så: alla de där andra kvinnorna bor ju hela tiden i den som är gammal. Tusenblads mamma Greta är den arkotypiska bittra och emotionellt tillknäppa sensuella kvinnan: hon ville aldrig bli mamma, åtminstone inte åt Tusenblad. Hon städar och städar, men det finns inte rum för kärlek i hennes liv trots att

flickan sticker små patetiska brev med hjärtan under dörrspringan till mammas sovrum.

Sedan finns Elsa, den andra mamman, Gretas goda väninna. Hon har sju barn med nästan lika många män och hon älskar dem innerligt allihopa. Det har hon lärt sig av sin faster som bjöd henne på bakelser och berättade hur mycket hon älskade henne.

För mig handlar alltså boken mycket om moderskap, rentav om modersty-

per från olika generationer. Greta är 40-talsmamman, Elsa 70-talsmamman: jag har träffat dem båda.

Tusenblad, en kvinna som snubblar är en vacker, tät och välskriven stor-liten roman om att växa upp och hitta sig själv och försonas och allt det där som det handlar om när man ska bli vuxen. En del klarar kanske av det till trettioårsdagen, andra måste vänta på att knäcka lårbenshalsen i ett badkar.

Sofia Torvalds

Kulturnytt

Korsets Budskap med ny etikett

Pingsttidningen Korsets Budskap byter namn. Tidningen, som utkommit sedan 1930-talet, heter från och med mars *Livet*. Enligt chefredaktören **Patrik Hellström** kommer innehållet att vara detsamma, trots att etiketten ändras.

– Vi vill fortfarande vara en vägvisare för människor som söker svaret på de eviga frågorna, och vara en kristen röst och ögonöppnare i ett allt mer sekulariserat samhälle, skriver

Hellström i det till synes sista numret av Korsets Budskap. *Livet* utkommer med elva nummer per år och har en upplaga på 1 300 exemplar. I framtiden blir det också möjligt att prenumerera på tidningen via nätet. (MW)

Påven besvarar tittarfrågor

Påven Benedictus XVI gör ett historiskt tv-framträdande på långfredagen, skriver tidningen Guardian. I ett program för italienska tv-kanalen RAI kommer han för första gången att besvara tittarfrågor om Jesus. Frågeförslag kan skickas in per post, e-post eller via programmets hemsida. Programmakarna kommer att välja ut de tre populäraste av dem och påven har 80 minuter på sig att svara.

Inslaget sänds inte direkt, utan bandas in på förhand. Andra delen i påvens boktriologi om Jesus utkom den 10 mars. (MW)

Ärkebiskopens servis till salu

Ärkebiskopens teservis säljs till förmån för Svenska kyrkans fastekampanj.

Svenska ärkebiskopen **Anders Wejryd** säljer sin teservis från 1970-talet på en nätauktion. Inkomsterna går till Svenska kyrkans årliga fastekampanj. Temat för i år är "ALLT för att utrota hungern". Målet är att samla in 45 miljoner till arbetet att utrota hungern i världen, rapporterar Dagen.

Fastekampanjen samarbetar med Traderas nätauktioner och en reklamfilm med Wejryd kommer att visas på tv. Vem som helst kan sälja eller köpa något på kampanjsidorna <http://kampanjer.tradera.com/hunger>. (MW)

– Violet är huvudfärgen under fastetiden, både under adventsfastan och påskfastan, berättar **Birgitta Sarelin**, akademilektor och docent i praktisk teologi.

Violet är eftertankens, lidandets och botgöringens färg. Färgen används från och med askonsdagen, onsdagen efter fastlagstisdagen.

– Den fjärde söndagen i fastan, midfastosöndagen, kan också gammalrosa användas. Men det

Vi frågar

Vilka liturgiska färger används under fastan och påsken?

är väldigt få kyrkor som har den färgen, förklarar Sarelin.

– Under passionstiden, den riktigt djupa fastan från femte söndagen i fastan fram till påsklördagen, används fortsattningssvis violet.

På långfredagen är den liturgiska färgen svart, liksom under stilla lördagen som följer därpå. Från och med påsknatten och påsköndagen byts färgen till vitt, ljusets och glädjens festfärg. Vitt är den liturgiska färgen också från och med onsdagen påsk, alla söndagar efter påsken. Den vita färgen bryts sedan på pingstöndagen till rött, eldens, andens och martyrernas färg. (CM)

Nya regler

Teater och religion har varit en dålig kombination, för den senare. Visst kan en skådespelare som Ville Virtanen förklara att han i rollen som biskop Vergéus i *Fanny och Alexander* porträtterar en maktmänniska och inte en andens man. Men det rubbar inte den historiska schablonen av teaterns präst som sträng moralist eller maktens pellejös.

Jag har inte plöjt genom Victor Hugos tegetstensroman om samhällets olycksbarn så jag var oförberedd på att det också finns andra regler. Den franska biskop som stiger fram i en kort scen på Åbo svenska teaters suveräna uppsättning av *Les Misérables* visar sig vara en lärjunge som lever som han lär. Då musikalens centrala figur Jean Valjean far iväg med biskopens bordsilver som tack för maten tar biskopen "hellre en förlust än en process med en broder". Biskopens handling förändrar Valjeans liv.

Strax innan såg jag på film några av biskopens landsmän i ett algeriskt kloster. En tyst biopublik följde med brödernas gudstjänster i långa sekvenser och filmen skildrade med värme munkarnas diakonala uppdrag i den fattiga muslimska by som var klostrets granne. Brödernas getsemankamp i kläm mellan rebell och egenligen var valvinnare och den "korrekta" regering som väst lyft in i deras ställe var så trovärdig som den kan vara.

På den finska nationalteatern har pjäsen Kristi brud varit slutsåld månad efter månad. Med sin underfundiga Alice-i-Underlandet-scenografi är det en fenomenal pjäs som i (nästan) realtid speglar dagens kyrka i korstrycket mellan liberala homoaktivister och fundamentalister. I pjäsen vägras biskop Huovinen nattvarden och kyrkan försinforsta kvinnliga biskop.

Och vad mera är, pjäsen visar också hur utvägen ur kyrkans dilemma ska se ut. Otroligt nog, den gamla kombinationen gäller inte mer.

Rolf af Hällström

Min kyrka

med Bror-Erik Wallenius

Bror-Erik "Bubi" Wallenius vet genast vilken kyrka han ska välja: Helsing kyrka S:t Lars i Vanda. För 52 år sedan när han blev konfirmerad i just den kyrkan hette den Helsing kyrka.

– Det var två stora händelser som inträffade på samma gång i en femton-årigs liv: midsmoraren 1952 blev jag konfirmerad av den legendariska prosten **Otto Weckström** och samtidigt blev **Ingemar Johansson** världsmästare i tungviktsboxning, berättar Wallenius, som själv är smått legendarisk efter många år på Ylesporten.

Wallenius minns fortfarande vad Weckström sa första dagen i skriftskolan: "Jag har räknat igenom er och det är som om försynen skulle ha blandat sig i för ni är 48 flickor och 48 pojkar."

Familjen Wallenius bodde i Tavastby och under konfirmationsvåren cyklade Bror-Erik Wallenius och några kamrater mellan Tavastby och Helsing några gånger i veckan för konfirmationsundervisningens skull. Fortfarande cyklar han gärna vägen förbi kyrkan om somrarna och går in i den ibland.

– Jag tycker den är ljusa-

re än många andra kyrkor. Det får en kyrka gärna vara under den ljusa delen av året. Och den är vacker både inuti och utpå.

När han är i Finland säger sig Wallenius höra till den majoritet som inte besöker kyrkan så ofta men på sina många resor går han gärna in i de kyrkor han kommer till.

– Jag smyger mig in, lyssnar på predikan och försöker sjunga med i psalmerna fastän jag inte förstår ett ord. I kyrkan får jag kliva av det vanliga livet. Den är en fristad, där känner jag mig lugn och harmonisk. (BJH)

Jag älskar kött. Inget går jupp mot en rejäl biff av mör, vältillrett kött med ett lass potatis – aah! Där emot har jag aldrig varit speciellt förtjust i grönsaker, frukter eller bär.

Mina matvanor rimmar tyvärr illa med mina föresatser om att vara en etisk människa och konsument. Jag känner ju till hur ojämnt fördelade världens matresurser är och vet att det går åt massvis med spannmål, vatten och energi för att föda upp spädgrisen eller gödkalven i butikens kylskåp. Ändå ... någon glädje ska man väl ha här i livet?!!

Med andra ord är jag ett ganska hopplöst fall. För att jag ska kunna avstå från min njutning måste det ske för ett högre ändamål och förankras på känsloplanet, till exempel i tros livet. Tanken med fastan

är att pröva på ett nytt, ansvarsfullare levnadssätt och avstå från sitt eget till förmån för hjälpbehövan. Så långt är jag med. Fastans andliga aspekt känns svårare att greppa. För egen del ser jag ett starkt

samband mellan kristna grundsatsar och en hållbar livsstil. Däremot undrar jag om det jag gör ska påverka min gudsrelation, och hur i så fall? Ifall jag väljer att äta kött bara på söndagar, skulle det antagligen göra skillnaden mellan vardag och helg skarp. Men får det några effekter på sikt?

Jag väljer att inte sjunka så djupt i prestationstänkandet. Det här är något jag gör av egen vilja och experimentlusta, utan förutfattade meningar. Det får bli som det blir, knappast lider jag speciellt mycket av försöket i varje fall.

I skrivande stund är jag

inne på min tredje dag som vegetarian. Hittills har det inte påverkat mitt liv speciellt mycket: ost och avokado är lika gott som ost och korv på smörgåsen och sushi, fisksoppa eller sallad med halloumiost smakar bra trots att det inte innehåller kött. När jag plöjt igenom mina kanske fem vegetariska recept kan det bli jobbigare. Vad är quorn och tofu? Hur tillreder man det? Är bönor och linser lika äckliga som de ser ut? Kanske det klarnar före påsköndagen.

Marina Wiik

Du missade väl inte ...

Serier är hantverk

sid 18

Frihetens ord till Marocko

sid 8

Utan kött i 40 dagar

sid 19

Stiftet bör se om sitt hus

sid 4

Fastan ger vyer mot evigheten

Rolf af Hällström

Vår fastetradition är större än vi själva, vi vet bara inte om det.

– Av jord är du skapad till jord blir din kropp igen.

Kariskaplanen **Claus Terlinden** läser upp en dikt av **Margareta Melin** samtidigt som han stryker ett kors av aska på körmedlemmarnas pannor. S:ta Katarina kyrkokör i något rumphuggen form – de kvinnliga stämmorna är borta – sjunger askonsdagens vesper för andra gången i sin historia.

Det låter som på en begravning och det är exakt de orden som Terlinden använder också vid jordfästningar när de tre skovlarna jord faller på kistan.

Askonsdagen för en dryg vecka sedan är den första fastedagen och början på kyrkoårets vandring som följer Jesus på hans väg mot Golgata.

– För att besinna vår egen skröplighet och förgänglighet, förklarar Terlinden. Tar man livet på allvar tar måste man ta också döden på allvar.

Det är glest i bänkarna, askonsdagen som följer på fastlags-tisdagen är ingen stor sak i vår tradition. Claus Terlinden kommer från Tyskland. Där firas både måndag och tisdag med

Kaplan Claus Terlinden stryker askkorsat på kantor Marco Bonaccis panna i S:ta Katarina kyrka i Karis.

stora karnevalståg. Barn och ungdomar klär ut sig, särskilt i Rhenlandet.

– Den syns i tv, den är en stor grej. Karnevalen i Rio hör förresten till samma tradition, påpekar Terlinden

Fastan och miljön

Efter fester av den kalibern får askonsdagen större plats. Också själva fastetiden är en mera levande tradition i Tyskland där man talar om *Sieben Wochen ohne* (sju veckor utan). Man åter mindre, lämnar bort sötsa-

ker och kött, rökare minskar på cigaretterna.

– En familj kan minska på sin tv-konsumtion och i stället spela spel med sina barn.

Terlinden som är ordförande i stiftets miljögrupp har valt att plocka in miljöaspekten i sin vesperpredikan. Den idén kommer från den skotska kommuniteten Iona som talar om "lent discipline" – fastedisciplin. Iona har inspirerat honom att ge var och en av fastans veckor ett tema, trafik, energi, vatten och så vidare. Hur kan vi "fasta" och

minska på vår konsumtion för att värna miljön?

Fastan är en ganska bortglömd sak hos oss. Vårt land har ju "konsumtion som sin religion".

– Ätminstone i kyrkan ska vi kunna lära oss att fasta. Huvudsaken är att leva sitt liv mera medvetet, säger Terlinden.

Vi har en öppen tradition

Både i kantor **Marco Bonacci** katolska hemby i de italienska alperna liksom i **J.S. Bachs** Tyskland hörde det länge till att gå

två gånger till kyrkan på söndagen.

– På förmiddagen firade man mässa. Senare på eftermiddagen gick man till vespern.

En vesper är helt enkelt en kvällsandakt. I askonsdagens vesper i Karis sjunger kören efter gregorianskt mönster: det där recitativa sättet att sjunga, på en och samma ton med lite variation på slutet. Det låter smått främmande men är ingen importvara.

– Hela vespern är hämtad från vår gällande kyrkohandbok, påpekar Bonacci. Den lutherska traditionen har alltid varit öppen för det som varit och aldrig hävdad att det är fråga om en "ny kyrka" som börjar här och nu.

– Luthersk tradition är inte uteslutande. Varken vid reformationen eller med den senaste handboken.

I vår gällande kyrkohandbok finns seklers erfarenheter som prövats och sovrats. En del av rötterna finns i klosterväsendet och de allra äldsta i den judiska traditionen.

Han jämför vår kyrkohandbok med en skattkista på kyrkans vind. Där finns hela den västerländska kyrkans tradition.

– En tradition som är större än vi själva. Det är bara att hämta ner och ta för sig, säger Bonacci. Det vidgar vyerna, ända mot evigheten.

En präst hade bråttom till ett möte och parkerade sin bil i en parkeringsfri zon. Han lämnade ett meddelande under vindrutetorkaren: "Jag har cirklat runt kvarteret hundra gånger. Om jag inte parkerar här kommer jag för sent till mitt möte. Förlåt oss våra syndor." När han återvände fanns det en hälsning från en polis bredvid hans lapp: "Jag har cirklat runt kvarteret i tio år. Om jag inte ger dig böter, förlorar jag mitt jobb. Inled oss i frestelse."

kuriren
–tidningen för Dig!

Prenumerera på den allt mer populära finlandssvenska veckotidningen Kuriren. På ett år har läsekretsen ökat med **25%** och är nu uppe i

50.000!

Prenumerera och delta i utlottningen

VI LOTTAR UT TRE
HACKMAN STEKPANNOR

Nu har du möjlighet att vinna en praktisk stekpanna av hög klass. Kuriren lottar ut tre stekpannor med lock av märket **Hackman Rotisser**. Stekpannan är 26 cm i diameter och har ett värde på cirka **99 euro**.

JA TACK!

- JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- Nr 5–20 för 51 euro (inom Norden).
- Tre (3) provnummer för endast 12 euro.
- Ett halvt år för endast 34 euro.

- JAG DELTAR I UTLOTTNINGEN AV TRE HACKMAN ROTISSER STEKPANNOR (värde ca 99 euro/st)

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL/MOB.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL/MOB.

- Nej tack**, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av Hackman Rotisser stekpannorna. Jag returnerar beställnings- och utloppsblanketten försedd med ett 1-klass frimärke till adressen Kuriren, PB 12, 65101 VASA (var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv in den nya under).

Kupongen bör skickas in senast den 6 april 2011

Kan sändas ofrankerat inom Norden Kuriren betalar portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA